

قانون مالیات بر ارزش افزوده

روزنامه رسمی شماره ۱۸۸۴۱ مورخ ۱۳۸۷/۴/۳

فصل اول - کلیات و تعاریف

- ماده ۱- عرضه کالاها و ارائه خدمات در ایران و همچنین واردات و صادرات آنها مشمول مقررات این قانون می‌باشد.
- ماده ۲- منظور از مالیات در این قانون به استثناء موارد مندرج در فصول هشتم و نهم، مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد.
- ماده ۳- ارزش افزوده در این قانون، تفاوت بین ارزش کالاها و خدمات عرضه شده با ارزش کالاها و خدمات خریداری یا تحصیل شده در یک دوره معین می‌باشد.
- ماده ۴- عرضه کالا در این قانون، انتقال کالا از طریق هر نوع معامله است.
- تبصره - کالاهای موضوع این قانون که توسط مؤدی خریداری، تحصیل یا تولید می‌شود در صورتی که برای استفاده شغلی به‌عنوان دارایی در دفاتر ثبت گردد یا برای مصارف شخصی برداشته شود، عرضه کالا به خود محسوب و مشمول مالیات خواهد شد.
- ماده ۵- ارائه خدمات در این قانون، به استثناء موارد مندرج در فصل نهم، انجام خدمات برای غیر در قبال مابه‌ازاء می‌باشد.
- ماده ۶- واردات در این قانون، ورود کالا یا خدمت از خارج از کشور یا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به قلمرو گمرکی کشور می‌باشد.
- ماده ۷- صادرات در این قانون، صدور کالا یا خدمت به خارج از کشور یا به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی می‌باشد.
- ماده ۸- اشخاصی که به عرضه کالا و ارائه خدمت و واردات و صادرات آنها مبادرت می‌نمایند، به‌عنوان مؤدی شناخته شده و مشمول مقررات این قانون خواهند بود.
- ماده ۹- معاوضه کالاها و خدمات در این قانون، عرضه کالا یا خدمت از طرف هر یک از متعاملین تلقی و به‌طور جداگانه مشمول مالیات می‌باشد.
- ماده ۱۰- هر سال شمسی به چهار دوره مالیاتی سه ماهه، تقسیم می‌شود. در صورتی که شروع یا خاتمه فعالیت مؤدی در خلال یک دوره مالیاتی باشد، زمان فعالیت مؤدی طی دوره مربوط یک دوره مالیاتی تلقی می‌شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور مدت دوره مالیاتی را برای هر گروه از مؤدیان دو یا یک ماهه تعیین نماید.
ماده ۱۱- تاریخ تعلق مالیات به شرح زیر است:

الف - در مورد عرضه کالا:

- ۱- تاریخ صورتحساب، تاریخ تحویل کالا یا تاریخ تحقق معامله کالا، هرکدام که مقدم باشد، حسب مورد؛
 - ۲- در موارد مذکور در تبصره ماده (۴) این قانون، تاریخ ثبت دارایی در دفاتر یا تاریخ شروع استفاده، هرکدام که مقدم باشد یا تاریخ برداشت، حسب مورد؛
 - ۳- در مورد معاملات موضوع ماده (۹) این قانون، تاریخ معاوضه.
- ب - در مورد ارائه خدمات:
- ۱- تاریخ صورتحساب یا تاریخ ارائه خدمت، هرکدام که مقدم باشد حسب مورد؛
 - ۲- در مورد معاملات موضوع ماده (۹) این قانون، تاریخ معاوضه.
- ج - در مورد صادرات و واردات:
- در مورد صادرات، هنگام صدور (از حیث استرداد) و در مورد واردات تاریخ ترخیص کالا از گمرک و در خصوص خدمت، تاریخ پرداخت مابه ازاء.
- تبصره - در صورت استفاده از ماشینهای صندوق، تاریخ تعلق مالیات، تاریخ ثبت معامله در ماشین می‌باشد.

فصل دوم - معافیتها

ماده ۱۲- عرضه کالاها و ارائه خدمات زیر و همچنین واردات آنها حسب مورد از پرداخت مالیات معاف می‌باشد:

- ۱- محصولات کشاورزی فرآوری نشده؛
- ۲- دام و طیور زنده، آبزیان، زنبورعسل و نوغان؛
- ۳- انواع کود، سم، بذر و نهال؛
- ۴- آرد خبازی، نان، گوشت، قند، شکر، برنج، حبوبات و سویا، شیر، پنیر، روغن نباتی و شیر خشک مخصوص تغذیه کودکان؛
- ۵ - کتاب، مطبوعات، دفاتر تحریر و انواع کاغذ چاپ، تحریر و مطبوعات؛
- ۶ - کالاهای اهدایی به صورت بلاعوض به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی با تأیید هیأت وزیران و حوزه‌های علمیه با تأیید حوزه گیرنده هدایا؛

۷- کالاهایی که همراه مسافر و برای استفاده شخصی تا میزان معافیت مقرر طبق مقررات صادرات و واردات، وارد کشور می‌شود. مازاد بر آن طبق مقررات این قانون مشمول مالیات خواهد بود؛

۸- اموال غیر منقول؛

۹- انواع دارو، لوازم مصرفی درمانی، خدمات درمانی (انسانی، حیوانی و گیاهی) و خدمات توانبخشی و حمایتی؛

۱۰- خدمات مشمول مالیات بر درآمد حقوق، موضوع قانون مالیاتهای مستقیم؛

۱۱- خدمات بانکی و اعتباری بانکها، مؤسسات و تعاونی‌های اعتباری و صندوق‌های قرض‌الحسنه مجاز و صندوق تعاون؛

۱۲- خدمات حمل و نقل عمومی و مسافری درون و برون‌شهری جاده‌ای، ریلی، هوایی و دریایی؛

۱۳- فرش دستباف؛

۱۴- انواع خدمات پژوهشی و آموزشی که طبق آئین‌نامه‌ای که با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های علوم تحقیقات و فناوری، امور اقتصادی و دارایی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش و کار و امور اجتماعی ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد؛

۱۵- خوراک دام و طیور؛

۱۶- رادار و تجهیزات کمک ناوبری هوانوردی ویژه فرودگاهها براساس فهرستی که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد؛

۱۷- اقلام با مصارف صرفاً دفاعی (نظامی و انتظامی) و امنیتی براساس فهرستی که به پیشنهاد مشترک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. فهرست مذکور از اولین دوره مالیاتی پس از تصویب هیأت وزیران قابل اجراء خواهد بود.

ماده ۱۳- صادرات کالا و خدمت به خارج از کشور از طریق مبادی خروجی رسمی، مشمول مالیات موضوع این قانون نمی‌باشد و مالیاتهای پرداخت شده بابت آنها با ارائه برگه خروجی صادره توسط گمرک (در مورد کالا) و اسناد و مدارک مثبت، مسترد می‌گردد.

تبصره - مالیاتهای پرداختی بابت کالاهای همراه مسافران تبعه کشورهای خارجی که از تاریخ خرید آنها تا تاریخ خروج از کشور بیش از دو ماه نگذشته باشد، از محل وصولی‌های جاری

درآمد مربوط هنگام خروج از کشور در مقابل ارائه اسناد و مدارک مثبت مشمول استرداد خواهد بود.

ضوابط اجرائی این ماده توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

فصل سوم - مأخذ، نرخ و نحوه محاسبه مالیات

ماده ۱۴- مأخذ محاسبه مالیات، بهای کالا یا خدمت مندرج در صورتحساب خواهد بود. در مواردی که صورتحساب موجود نباشد و یا از ارائه آن خودداری شود و یا به موجب اسناد و مدارک مثبت احراز شود که ارزش مندرج در آنها واقعی نیست، مأخذ محاسبه مالیات بهای روز کالا یا خدمت به تاریخ روز تعلق مالیات می‌باشد.

تبصره - موارد زیر جزء مأخذ محاسبه مالیات نمی‌باشد:

الف - تخفیفات اعطائی؛

ب - مالیات موضوع این قانون که قبلاً توسط عرضه کننده کالا یا خدمت پرداخت شده است؛

ج - سایر مالیاتهای غیرمستقیم و عوارضی که هنگام عرضه کالا یا خدمت به آن تعلق گرفته است.

ماده ۱۵- مأخذ محاسبه مالیات واردات کالا، عبارت است از ارزش گمرکی کالا (قیمت خرید، هزینه حمل و نقل و حق بیمه) به علاوه حقوق ورودی (حقوق گمرکی و سود بازرگانی) مندرج در اوراق گمرکی.

تبصره - مأخذ محاسبه مالیات واردات خدمات، عبارت است از معادل ارزش ریالی مربوطه به مابه ازاء واردات خدمت مزبور.

ماده ۱۶- نرخ مالیات بر ارزش افزوده، یک و نیم درصد (۱/۵٪) می‌باشد.

تبصره - نرخ مالیات بر ارزش افزوده کالاهای خاص به شرح زیر تعیین می‌گردد:

۱- انواع سیگار و محصولات دخانی، دوازده درصد (۱۲٪)؛

۲- انواع بنزین و سوخت هواپیما، بیست درصد (۲۰٪)؛

ماده ۱۷- مالیاتهایی که مؤدیان در موقع خرید کالا یا خدمت برای فعالیتهای اقتصادی خود به استناد صورتحسابهای صادره موضوع این قانون پرداخت نموده‌اند، حسب مورد از مالیاتهای وصول شده توسط آنها کسر و یا به آنها مسترد می‌گردد. ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید نیز از جمله کالای مورد استفاده برای فعالیتهای اقتصادی مؤدی محسوب می‌گردد.

تبصره ۱- در صورتی که مؤدیان مشمول حکم این ماده در هر دوره مالیاتی اضافه پرداختی داشته باشند، مالیات اضافه پرداخت شده به حساب مالیات دوره‌های بعد مؤدیان منظور خواهد شد و در صورت تقاضای مؤدیان، اضافه مالیات پرداخت شده از محل وصولی‌های جاری درآمد مربوط، مسترد خواهد شد.

تبصره ۲- در صورتی که مؤدیان به عرضه کالا یا خدمت معاف از مالیات موضوع این قانون اشتغال داشته باشند و یا طبق مقررات این قانون مشمول مالیات نباشند، مالیاتهای پرداخت شده بابت خرید کالا یا خدمت تا این مرحله قابل استرداد نمی‌باشد.

تبصره ۳- در صورتی که مؤدیان به عرضه توأم کالاها یا خدمات مشمول مالیات و معاف از مالیات اشتغال داشته باشند، صرفاً مالیاتهای پرداخت شده مربوط به کالاها یا خدمات مشمول مالیات در حساب مالیاتی مؤدی منظور خواهد شد.

تبصره ۴- مالیات بر ارزش افزوده و عوارض پرداختی مؤدیان بابت کالاهای خاص موضوع تبصره ماده (۱۶) و بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) این قانون، صرفاً در مراحل واردات، تولید و توزیع مجدد آن کالاها توسط واردکنندگان، تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان آن، قابل کسر از مالیاتهای وصول شده و یا قابل استرداد به آنها خواهد بود.

تبصره ۵- آن قسمت از مالیاتهای ارزش افزوده پرداختی مؤدیان که طبق مقررات این قانون قابل کسر از مالیاتهای وصول شده یا قابل استرداد نیست، جز هزینه‌های قابل قبول موضوع قانون مالیاتهای مستقیم محسوب می‌شود.

تبصره ۶- مبالغ اضافه دریافتی از مؤدیان بابت مالیات موضوع این قانون، در صورتی که ظرف سه ماه از تاریخ درخواست مؤدی مسترد نشود، مشمول خسارتی به میزان دو درصد (۰/۲) در ماه نسبت به مبلغ مورد استرداد و مدت تأخیر خواهد بود.

تبصره ۷- مالیاتهایی که در موقع خرید کالاها و خدمات توسط شهرداریها و دهیارها برای انجام وظایف و خدمات قانونی پرداخت می‌گردد، طبق مقررات این قانون، قابل تهاتر و یا استرداد خواهد بود.

فصل چهارم - وظایف و تکالیف مؤدیان

ماده ۱۸- مؤدیان مکلفند به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌نماید نسبت به ارائه اطلاعات درخواستی سازمان مذکور و تکمیل فرمهای مربوطه اقدام و ثبت نام نمایند.

ماده ۱۹- مؤدیان مکلفند در قبال عرضه کالا یا خدمات موضوع این قانون، صورتحسابی با رعایت قانون نظام صنفی و حاوی مشخصات متعاملین و مورد معامله به ترتیبی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌شود، صادر و مالیات متعلق را در ستون مخصوص درج و وصول نمایند. در مواردی که از ماشین‌های فروش استفاده می‌شود، نوار ماشین جایگزین صورتحساب خواهد شد.

تبصره - کالاهای مشمول مالیات که بدون رعایت مقررات و ضوابط این قانون عرضه گردد، علاوه بر جرائم متعلق و سایر مقررات مربوط موضوع این قانون، کالای قاچاق محسوب و مشمول قوانین و مقررات مربوط می‌شود.

ماده ۲۰- مؤدیان مکلفند، مالیات موضوع این قانون را در تاریخ تعلق مالیات، محاسبه و از طرف دیگر معامله وصول نمایند.

تبصره ۱- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است مالیات موضوع این قانون را قبل از ترخیص از واردکنندگان کالا وصول و در پروانه‌های گمرکی و یا فرمهای مربوط حسب مورد درج نماید و اطلاعات مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول مقررات این قانون را حداکثر به صورت ماهانه به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه نموده و امکان دسترسی همزمان سازمان امور مالیاتی کشور به پایگاههای اطلاعاتی ذی‌ربط را فراهم آورد.

گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است مالیات وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد به حساب مخصوصی نزد خزانه‌داری کل کشور که به این منظور توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نماید.

تبصره ۲- واردکنندگان خدمات مکلفند مالیات متعلق به خدمات خریداری شده از خارج از کشور را محاسبه و پرداخت نمایند.

ماده ۲۱- مؤدیان مالیاتی مکلفند، اظهارنامه هر دوره مالیاتی را طبق نمونه و دستورالعملی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌شود، حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ انقضاء هر دوره، به ترتیب مقرر تسلیم و مالیات متعلق به دوره را پس از کسر مالیاتهایی که طبق مقررات این قانون پرداخت کرده‌اند و قابل کسر می‌باشد، در مهلت مقرر مذکور به حسابی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) تعیین و توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نمایند.

تبصره ۱- چنانچه مدت فعالیت شغلی مؤدی کمتر از مدت یک دوره مالیاتی باشد، تکلیف مقرر در این ماده نسبت به مدت یاد شده نیز جاری می‌باشد.

تبصره ۲- اشخاص حقیقی و حقوقی که بیش از یک محل شغل یا فعالیت دارند، تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات برای هر محل شغل یا فعالیت به طور جداگانه الزامی است.

تبصره ۳- در مورد کارگاهها و واحدهای تولیدی، خدماتی و بازرگانی که نوع فعالیت آنها ایجاد دفتر، فروشگاه یا شعبه در یک یا چند محل دیگر را اقتضاء نماید، تسلیم اظهارنامه واحد مطابق دستورالعملی است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد.

تبصره ۴- مؤدیانی که محل ثابت برای شغل خود ندارند، محل سکونت آنان از لحاظ تسلیم اظهارنامه و سایر امور مالیاتی مناط اعتبار خواهد بود.

ماده ۲۲- مؤدیان مالیاتی در صورت انجام ندادن تکالیف مقرر در این قانون و یا در صورت تخلف از مقررات این قانون، علاوه بر پرداخت مالیات متعلق و جریمه تأخیر، مشمول جریمه‌ای به شرح زیر خواهند بود:

- ۱- عدم ثبت نام مؤدیان در مهلت مقرر معادل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) مالیات متعلق تا تاریخ ثبت نام یا شناسایی حسب مورد؛
 - ۲- عدم صدور صورتحساب معادل یک برابر مالیات متعلق؛
 - ۳- عدم درج صحیح قیمت در صورتحساب معادل یک برابر مابه‌التفاوت مالیات متعلق؛
 - ۴- عدم درج و تکمیل اطلاعات صورتحساب طبق نمونه اعلام شده معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مالیات متعلق؛
 - ۵- عدم تسلیم اظهارنامه از تاریخ ثبت نام یا شناسایی به بعد حسب مورد، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات متعلق؛
 - ۶- عدم ارائه دفاتر یا اسناد و مدارک حسب مورد معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مالیات متعلق.
- ماده ۲۳- تأخیر در پرداخت مالیاتهای موضوع این قانون در مواعد مقرر، موجب تعلق جریمه‌ای به میزان دو درصد (۲٪) در ماه، نسبت به مالیات پرداخت نشده و مدت تأخیر خواهد بود.

فصل پنجم - سازمان مالیات بر ارزش افزوده و وظایف و اختیارات آن

ماده ۲۴- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون، ساختار و تشکیلات موردنیاز خود را از طریق وزیر امور اقتصادی و دارایی به رئیس جمهور پیشنهاد نماید. سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند در ایجاد تشکیلات استانی بدون رعایت سطح تقسیمات کشوری و متناسب با توان اقتصادی هر استان (منطقه) اقدام نماید. این تشکیلات پیشنهادی پس از تأیید رئیس جمهور قابل اجراء خواهد بود.

تبصره - به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می‌شود نیروی انسانی متخصص موردنیاز برای اجراء این قانون را در چهارچوب تشکیلات سازمانی مصوب از محل نیروهای موجود و کمبود آن را از طریق برگزاری آزمون استخدامی اختصاصی، انتخاب و استخدام نماید. سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند تا ده درصد (۱۰٪) از مجوز استخدام مذکور را، از بین دارندگان مدرک تحصیلی دانشگاهی، بدون انتشار آگهی و برگزاری آزمون به‌استخدام در آورد.

ماده ۲۵- شناسایی، نحوه رسیدگی و تشخیص، مطالبه و وصول مالیاتها به سازمان امور مالیاتی کشور محول می‌شود. عناوین شغلی، شرایط احراز مشاغل از نظر تحصیلات و تجربه، وظایف و نحوه انجام دادن تکالیف و تعیین اختیارات و برخورداری از صلاحیتهای هریک از کارکنان سازمان مزبور در کشور و همچنین ترتیبات اجرائی احکام مقرر در این قانون به استثناء موادی که برای آن دستورالعمل یا آئین‌نامه پیش‌بینی شده‌است، به‌موجب ترتیبات ماده (۲۱۹) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ خواهدبود.

ماده ۲۶- در مواردی که مأموران ذی‌ربط سازمان امور مالیاتی کشور جهت رسیدگی به اظهارنامه یا بررسی میزان معاملات به مؤدیان مراجعه و دفاتر و اسناد مدارک آنان را درخواست نمایند، مؤدیان و خریداران مکلف به ارائه دفاتر و اسناد و مدارک درخواستی حسب مورد می‌باشند و در صورت عدم ارائه دفاتر و اسناد و مدارک موردنیاز، متخلف مشمول جریمه مقرر در ماده (۲۲) این قانون محسوب گردیده و مالیات متعلق به موجب دستورالعملی که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌کند، به صورت علی‌الرأس تشخیص داده و مطالبه و وصول خواهدشد.

ماده ۲۷- مؤدیان موضوع این قانون می‌توانند تنظیم گزارشهای حسابرسی مالیات بر ارزش افزوده خود را به سازمان حسابرسی جمهوری اسلامی ایران یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ارجاع نمایند. اشخاص مذکور در صورت قبول درخواست مؤدی، مکلفند گزارش حسابرسی مالیات بر ارزش افزوده را با رعایت شرایط زیر و طبق نمونه و دستورالعملی که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌کند، تنظیم نموده و جهت تسلیم به اداره امور مالیاتی مربوط، در اختیار مؤدی قرار دهند.

الف - اظهارنظر نسبت به کفایت اسناد و مدارک حسابداری برای امر حسابرسی مالیات بر ارزش افزوده طبق مفاد قوانین و مقررات و استانداردهای حسابداری؛
ب - تعیین مأخذ مشمول مالیات و مالیات متعلق هر دوره مالیاتی براساس مفاد این قانون و مقررات مربوط.

تبصره ۱- اداره امور مالیاتی گزارش حسابرسی مالیاتی را که با رعایت شرایط اخیرالذکر این ماده تنظیم شود، بدون رسیدگی قبول و مطابق مقررات مربوط برگه مطالبه صادر می‌کند. قبول گزارش حسابرسی مالیاتی هر دوره مالیاتی موکول به آن است که مؤدی گزارش مزبور را به همراه اظهارنامه مالیاتی دوره مزبور و یا حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه، تسلیم اداره امور مالیاتی مربوط نموده باشد.

تبصره ۲- سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند حسابرسی مالیات بر ارزش افزوده اشخاص حقیقی و حقوقی را به سازمان حسابرسی جمهوری اسلامی ایران یا حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی واگذار نماید. در این صورت، پرداخت حق الزحمه، طبق مقررات مربوط به عهده سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد.

ماده ۲۸- به منظور ارتقاء فرهنگ مالیاتی پرداخت کنندگان مالیات و ارائه خدمات مشاوره‌ای صحیح در امور مالیاتی به مؤدیان مالیاتی بر مبنای قوانین و مقررات مالیاتی کشور و همچنین ارائه خدمات نمایندگی مورد نیاز آنان برای مراجعه به ادارات و مراجع مالیاتی، نهادی به نام «جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران» تأسیس می‌شود تا با پذیرش اعضای ذیصلاح در این باره فعالیت نماید.

کلیه مراجع ذیربط دولتی مکلفند پس از ارائه برگه نمایندگی معتبر از سوی مشاوران مالیاتی عضو جامعه، در حوزه وظایف قانونی خود و در حدود مقررات مالیاتی با آنان همکاری نمایند. اساسنامه جامعه ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۹- در مواردی که اوراق مطالبه مالیات یا برگه استرداد مالیات اضافه پرداختی به مؤدی ابلاغ می‌شود، در صورتی که مؤدی معترض باشد، می‌تواند ظرف بیست روز پس از ابلاغ اوراق یاد شده اعتراض کتبی خود را به اداره امور مالیاتی مربوط برای رفع اختلاف تسلیم نماید و در صورت رفع اختلافات با مسئولان ذی‌ربط، پرونده مختومه می‌گردد. چنانچه مؤدی در مهلت مذکور کتباً اعتراض ننماید، مبالغ مندرج در اوراق مطالبه مالیات و یا برگه استرداد مالیات اضافه پرداختی به استثناء مواردی که اوراق موضوع این ماده ابلاغ قانونی شده باشد، حسب مورد قطعی محسوب می‌گردد.

در صورتی که مؤدی ظرف مهلت مقرر در این ماده اعتراض خود را کتباً به اداره امور مالیاتی مربوط تسلیم نماید، ولی رفع اختلاف نشده باشد و همچنین در مواردی که اوراق مذکور ابلاغ قانونی شده باشد، پرونده امر ظرف بیست روز از تاریخ دریافت اعتراض یا تاریخ انقضای مهلت

اعتراض در موارد ابلاغ قانونی جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم احاله می‌شود.

ماده ۳۰- کلیه بانکها، مؤسسات و تعاونی‌های اعتباری، صندوق‌های قرض‌الحسنه و صندوق تعاون مکلفند صرفاً اطلاعات و اسناد لازم مربوط به درآمد مؤدیان را که در امر تشخیص و وصول مالیات مورد استفاده می‌باشد، حسب درخواست رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور به سازمان مزبور اعلام نمایند. اشخاص مزبور در صورت عدم ارائه اطلاعات و اسناد مذکور مسؤول جبران زیان وارده به دولت خواهند بود.

ماده ۳۱- شهرداریها مکلفند اطلاعات موجود در پایگاههای اطلاعاتی خود مربوط به املاک، مشاغل و سایر موارد که در امر شناسایی یا تشخیص عملکرد مالی مؤدیان مورد نیاز سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد، را حسب درخواست رئیس کل سازمان مذکور در اختیار این سازمان قرارداد و امکان دسترسی همزمان سازمان امور مالیاتی کشور به این اطلاعات را در پایگاههای اطلاعاتی ذی‌ربط فراهم آورند.

ماده ۳۲- رسیدگی به تخلفات مأموران مالیاتی، تابع احکام مربوط به قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ خواهد بود. اجراء این ماده مانع از اعمال اختیارات رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور ناشی از سایر قوانین نخواهد بود.

ماده ۳۳- احکام مربوط به فصول هشتم و نهم باب چهارم و فصل سوم باب پنجم و مواد (۱۶۷)، (۱۹۱)، (۲۰۲) و (۲۳۰) تا (۲۳۳) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ در مورد مالیاتهای مستقیم و مالیاتهای این قانون جاری است. حکم ماده (۲۵۱) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ در مورد این قانون جاری نخواهد بود.

فصل ششم - سایر مقررات

ماده ۳۴- مؤدیان مشمول مالیات موضوع این قانون مکلفند از دفاتر، صورتحسابها و سایر فرمهای مربوط، ماشینهای صندوق و یا سایر وسایل و روشهای نگهداری حساب که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌کند، استفاده نمایند. مدارک مذکور باید به مدت ده سال بعد از سال مالی مربوط توسط مؤدیان نگهداری و در صورت مراجعه مأموران مالیاتی به آنان ارائه شود.

ماده ۳۵- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است طرح لازم برای توسعه، تجهیز، آموزش و تربیت کارکنان مالیاتی، آموزش و ترویج فرهنگ مالیاتی از طریق رسانه‌ها و ساز و کارهای مناسب در سطح کشور در طول یک دوره زمانی حداکثر پنجساله را تهیه و تنظیم نماید. همچنین سازمان مذکور مجاز است، برای اجراء این قانون نسبت به تملک انواع دارایی‌های

سرمایه‌ای (از جمله فضای اداری و تجهیزات مورد نیاز) اقدام نماید. دولت مکلف است اعتبار و مجوزهای مورد نیاز برای اجراء این ماده را در لویح بودجه سالانه کل کشور منظور نماید.

ماده ۳۶- بودجه سازمان امور مالیاتی کشور و واحدهای استانی ذی‌ربط هر سال به صورت متمرکز در ردیف جداگانه‌ای در قوانین بودجه منظور و به طور صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی می‌شود و جهت انجام هزینه‌های جاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ستاد سازمان و واحدهای استانی در اختیار سازمان مزبور قرار داده می‌شود.

ماده ۳۷- یک در هزار از وجوهی که بابت مالیات، عوارض و جرائم متعلق موضوع این قانون وصول می‌گردد، در حساب مخصوصی در خزانه به نام سازمان امور مالیاتی کشور واریز می‌گردد و معادل آن از محل اعتباری که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد، در اختیار سازمان مزبور قرار خواهد گرفت تا برای آموزش، تشویق و جایزه به مصرف‌کنندگان و مؤدیان هزینه نماید. وجوه پرداختی به استناد این بند از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثنی است.

یک نفر از اعضاء کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با تصویب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر بر اقدامات سازمان امور مالیاتی کشور در این مورد تعیین می‌گردد.

وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است سالانه گزارشی از میزان و نحوه توزیع وجوه موضوع این ماده بین مصرف‌کنندگان و مؤدیان را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

فصل هفتم - عوارض کالاها و خدمات

ماده ۳۸- نرخ عوارض شهرداریها و دهیارها در رابطه با کالا و خدمات مشمول این قانون، علاوه بر نرخ مالیات موضوع ماده (۱۶) این قانون، بشرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - کلیه کالاها و خدمات مشمول نرخ ماده (۱۶) این قانون، یک و نیم درصد (۱/۵٪)؛

ب - انواع سیگار و محصولات دخانی، سه درصد (۳٪)؛

ج - انواع بنزین و سوخت هواپیما، ده درصد (۱۰٪)؛

د - نفت سفید و نفت گاز، ده درصد (۱۰٪) و نفت کوره پنج درصد (۵٪)؛

تبصره ۱- واحدهای تولیدی آلاینده محیط‌زیست که استانداردها و ضوابط حفاظت از محیط زیست را رعایت نمی‌نمایند، طبق تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط زیست (تا پانزدهم اسفند ماه هر سال برای اجراء در سال بعد)، همچنین پالایشگاههای نفت و واحدهای پتروشیمی، علاوه بر مالیات و عوارض متعلق موضوع این قانون، مشمول پرداخت یک درصد

(۱) از قیمت فروش به عنوان عوارض آلاینده می‌باشند. حکم ماده (۱۷) این قانون و تبصره‌های آن به عوارض آلاینده موضوع این ماده قابل تسری نمی‌باشد.

واحدهایی که در طی سال نسبت به رفع آلاینده اقدام نمایند، با درخواست واحد مزبور و تأیید سازمان حفاظت محیط‌زیست از فهرست واحدهای آلاینده خارج می‌گردند. در این صورت، واحدهای یادشده از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان مزبور به سازمان امور مالیاتی کشور، مشمول پرداخت عوارض آلاینده نخواهند شد.

واحدهایی که در طی سال بنا به تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط‌زیست به فهرست واحدهای آلاینده محیط‌زیست اضافه گردند، از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان محیط زیست مشمول پرداخت عوارض آلاینده خواهند بود.

عوارض موضوع این تبصره در داخل حریم شهرها به حساب شهرداری محل استقرار واحد تولیدی و در خارج از حریم شهرها به حساب تمرکز وجوه موضوع تبصره (۲) ماده (۳۹) واریز می‌شود، تا بین دهیاریهای همان شهرستان توزیع گردد.

تبصره ۲- در صورتی که واحدهای تولیدی به منظور ارتقاء مهارت و سلامت کارکنان خود مراکز آموزشی و ورزشی ایجاد کرده و یا در این خصوص هزینه نمایند، با اعلام وزارت کار و امور اجتماعی می‌توانند ده درصد (۱۰٪) عوارض موضوع بند (الف) این ماده را تا سقف هزینه صورت گرفته درخواست استرداد نمایند، در صورت تأیید هزینه‌های مزبور توسط سازمان امور مالیاتی کشور، وجوه مربوط قابل تهاتر یا استرداد حسب مقررات این قانون خواهد بود.

تبصره ۳- به منظور تأسیس و توسعه واحدهای آموزشی مورد نیاز در مناطق کمتر توسعه یافته، معادل نیم درصد (۵٪) از عوارض وصولی بند (الف) این ماده در حساب مخصوص در خزانه به نام وزارت آموزش و پرورش واریز می‌گردد و معادل آن از محل اعتباری که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد در اختیار وزارت یادشده قرار خواهد گرفت تا توسط وزارت مزبور در امر توسعه و احداث مراکز آموزشی مورد نیاز در مناطق مزبور هزینه گردد. آئین‌نامه اجرایی این تبصره به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، کشور و امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۹- مؤدیان مکلفند عوارض و جرائم متعلق موضوع ماده (۳۸) این قانون را به حسابهای رابطی که بنا به درخواست سازمان امور مالیاتی کشور و توسط خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌گردد و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نمایند.

سازمان امور مالیاتی کشور موظف است عوارض وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد به ترتیب زیر به حساب شهرداری محل و یا تمرکز وجوه حسب مورد واریز نماید:

الف) عوارض وصولی بند (الف) ماده (۳۸) در مورد مؤدیان داخل حریم شهرها به حساب شهرداری محل و در مورد مؤدیان خارج از حریم شهرها به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور به منظور توزیع بین دهیاریهای همان شهرستان براساس شاخص جمعیت و میزان کمتر توسعه یافتگی؛

ب) عوارض وصولی بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) به حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور.

تبصره ۱- سه درصد (۰/۳) از وجوه واریزی که به حسابهای موضوع این ماده واریز می‌گردد، در حساب مخصوصی نزد خزانه به نام سازمان امور مالیاتی کشور واریز می‌شود و معادل آن از محل اعتبار اختصاصی که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد در اختیار سازمان مزبور که وظیفه شناسایی، رسیدگی، مطالبه و وصول این عوارض را عهده‌دار می‌باشد، قرار خواهد گرفت تا برای خرید تجهیزات، آموزش و تشویق کارکنان و حسابرسی هزینه نماید. وجوه پرداختی به استناد این بند به عنوان پاداش وصولی از شمول مالیات و کلیه مقررات معایر مستثنی است.

تبصره ۲- حساب تمرکز وجوه قید شده در این ماده توسط خزانه‌داری کل کشور به نام وزارت کشور افتتاح می‌شود. وجوه واریزی به حساب مزبور (به استثناء نحوه توزیع مذکور در قسمتهای اخیر بند (الف) این ماده و تبصره (۱) ماده (۳۸) این قانون) به نسبت بیست درصد (۰/۲۰) کلان شهرها (شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت) براساس شاخص جمعیت، شصت درصد (۰/۶۰) سایر شهرها براساس شاخص کمتر توسعه‌یافتگی و جمعیت و بیست درصد (۰/۲۰) دهیاری‌ها براساس شاخص جمعیت تحت نظر کار گروهی متشکل از نمایندگان معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور و یک نفر ناظر به انتخاب کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی مطابق آئین‌نامه اجرائی که به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت کشور و شورای عالی استان‌ها به تصویب هیأت وزیران می‌رسد توزیع و توسط شهرداری‌ها و دهیاری‌ها هزینه می‌شود. هرگونه برداشت از حساب تمرکز وجوه به جز پرداخت به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و وجوه موضوع ماده (۳۷)، تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۳۸) این قانون و تبصره (۱) این ماده ممنوع می‌باشد. وزارت کشور موظف است، گزارش عملکرد وجوه دریافتی را هر سه ماه یکبار به شورای عالی استان‌ها و کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۴۰- احکام سایر فصول این قانون، به استثناء احکام فصل نهم در رابطه با عوارض موضوع این فصل نیز جاری است. لیکن احکام سایر فصول، مربوط به نرخ و ترتیبات واریز و توزیع عوارض که این فصل برای آن دارای حکم خاص است، جاری نخواهد بود.

فصل هشتم - حقوق ورودی

ماده ۴۱- حقوق گمرکی معادل چهار درصد (۰/۴) ارزش گمرکی کالاها تعیین می‌شود. به مجموع این دریافتی و سود بازرگانی که طبق قوانین مربوطه توسط هیأت وزیران تعیین می‌شود حقوق ورودی اطلاق می‌گردد.

تبصره ۱- نرخ حقوقی ورودی علاوه بر رعایت سایر قوانین و مقررات باید به نحوی تعیین گردد که:

الف - در راستای حمایت مؤثر از اشتغال و کالای تولید یا ساخت داخل در برابر کالای وارداتی باشد؛

ب - در برگیرنده نرخ ترجیحی و تبعیض‌آمیز بین واردکنندگان دولتی با بخش‌های خصوصی، تعاونی و غیردولتی نباشد؛

ج - نرخ حقوق ورودی قطعات، لوازم و موادی که برای مصرف در فرآوری یا ساخت یا مونتاژ یا بسته‌بندی اشیاء یا مواد یا دستگاهها وارد می‌گردد از نرخ حقوق ورودی محصول فرآوری شده یا شیء یا ماده یا دستگاه آماده پائین‌تر باشد.

تبصره ۲- کلیه قوانین و مقررات خاص و عام مربوط به معافیت‌های حقوق ورودی به استثناء معافیت‌های موضوع ماده (۶) و بندهای (۱)، (۲)، (۴) تا (۹) و (۱۲) تا (۱۹) ماده (۳۷) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۰/۳/۱۷ و ماده (۸) قانون ساماندهی مبادلات مرزی مصوب ۱۳۸۴/۷/۸ و قانون چگونگی اداره مناطق آزاد و اصلاحات آن و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۴ و معافیت لایحه قانونی راجع به ماشین‌آلات تولیدی که توسط واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز وارد می‌شود از پرداخت حقوق ورودی مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۴ شورای انقلاب اسلامی ایران و معافیت گمرکی لوازم امداد و نجات اهدائی به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و وزارت کشور و اقلام عمده صرفاً دفاعی کشور لغو می‌گردد. اقلام عمده دفاعی به پیشنهاد مشترک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و با تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد.

تبصره ۳- معادل دوازده در هزار ارزش گمرکی کالاها وارداتی که حقوق ورودی آنها وصول می‌شود از محل اعتباراتی که همه ساله در قوانین بودجه سنواتی کل کشور منظور می‌شود در اختیار وزارت کشور قرار می‌گیرد تا براساس مقررات تبصره (۲) ماده (۳۹) این قانون به شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور به عنوان کمک پرداخت و به هزینه قطعی منظور شود.

فصل نهم - سایر مالیاتها و عوارض خاص

ماده ۴۲- مالیات نقل و انتقال انواع خودرو به استثناء ماشین‌های راهسازی، کارگاهی، معدنی، کشاورزی، شناورها، موتورسیکلت و سه‌چرخه موتوری اعم از تولید داخل یا وارداتی، حسب مورد معادل یک درصد (۱٪) قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا یک درصد (۱٪) مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها تعیین می‌شود. مبنای محاسبه این مالیات، به ازاء سپری شدن هر سال از سال مدل خودرو و حداکثر تا شش سال به میزان سالانه ده درصد (۱۰٪) و حداکثر تا شصت درصد (۶۰٪) تقلیل می‌یابد.

تبصره ۱- دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از تنظیم هر نوع سند بیع قطعی، صلح، هبه و وکالت برای فروش انواع خودرو مشمول مالیات، رسید و یا گواهی پرداخت عوارض تا پایان سال قبل از تنظیم سند، موضوع بند (ب) ماده (۴۳) این قانون و همچنین رسید پرداخت مالیات نقل و انتقال، موضوع این ماده را طبق جداول تنظیمی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، از معامل یا موکل اخذ و در اسناد تنظیمی موارد زیر را درج نمایند:

الف - شماره فیش بانکی، تاریخ پرداخت، مبلغ و نام بانک دریافت کننده مالیات؛

ب - شماره فیش بانکی، تاریخ پرداخت مبلغ و نام بانک دریافت کننده عوارض یا شماره و تاریخ گواهی پرداخت عوارض؛

ج - مشخصات خودرو شامل نوع، سیستم، تیپ، شماره شاسی، شماره موتور و مدل؛

د - نام متعاملین، کدپستی و شماره ملی و یا شماره اقتصادی متعاملین؛

دفاتر اسناد رسمی همچنین مکلفند که فهرست کامل نقل و انتقالات انجام شده در هر ماه را حداکثر تا پانزدهم ماه بعد طبق فرم یا روشی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور پیش‌بینی خواهد شد به اداره امور مالیاتی ذی‌ربط ارسال نمایند.

تبصره ۲- دفاتر اسناد رسمی مکلفند در تنظیم و وکالتنامه‌های کلی در مورد انتقال اموال، فروش خودرو را تصریح نمایند.

تبصره ۳- دفاتر اسناد رسمی در صورت تخلف از مقررات تبصره‌های (۱) و (۲) این ماده مشمول جریمه به شرح زیر خواهند بود:

الف - در صورتی که مالیات و عوارض متعلق پرداخت نگردیده و یا کمتر از میزان مقرر پرداخت شده باشد، علاوه بر پرداخت وجه معادل مالیات و عوارض و یا مابه‌التفاوت موارد مذکور، مشمول جریمه‌ای به میزان دو درصد (۲٪) در ماه، نسبت به مالیات و عوارض پرداخت نشده و مدت تأخیر می‌باشد. جریمه مذکور غیر قابل بخشودگی است.

ب - تخلف از درج هر یک از مشخصات و موارد مذکور در بندهای (الف)، (ب)، (ج) و (د) تبصره (۱)، در سند تنظیمی و ارسال فهرست طبق فرم یا روش موضوع تبصره (۱) در موعد مقرر قانونی، تخلف انتظامی محسوب می‌شود و مطابق قوانین و مقررات ذی‌ربط با آنان عمل خواهدگردید.

تبصره ۴- فسخ و اقاله اسناد خودرو تا شش ماه بعد از معامله مشمول مالیات نقل و انتقال مجدد نخواهدبود. در صورتی که پس از پرداخت مالیات نقل و انتقال، معامله انجام نشود مالیات وصول شده با گواهی دفتر اسناد رسمی مربوط طبق ضوابطی که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، قابل استرداد به معامل یا موکل خواهدبود.

تبصره ۵- اولین انتقال خودرو از کارخانجات سازنده و یا مونتاژکننده داخلی و یا واردکنندگان (نمایندگی‌های رسمی شرکتهای خارجی) به خریداران و همچنین هرگونه انتقال به صورت صلح و هبه به نفع دولت، نهادهای عمومی غیردولتی، دانشگاهها و حوزه‌های علمیه مشمول پرداخت مالیات نقل و انتقال موضوع این ماده نخواهد بود.

تبصره ۶- قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی انواع خودروهای وارداتی که مبنای محاسبه مالیات و عوارض بندهای (ب) و (ج) ماده (۴۳) و مالیات نقل و انتقال قرار می‌گیرند، همه ساله براساس آخرین مدل توسط سازمان امور مالیاتی کشور تا پانزدهم دی ماه هر سال برای اجراء در سال بعد اعلام خواهد شد. مأخذ مذکور در مورد خودروهای وارداتی از تاریخ ابلاغ قابل اجراء می‌باشد. این مهلت زمانی برای انواع جدید خودروهایی که بعد از تاریخ مزبور تولید آنها شروع یا به‌کشور وارد می‌شود لازم‌الرعايه نمی‌باشد. همچنین قیمت فروش یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی خودروهایی که تولید آنها متوقف می‌شود توسط سازمان یادشده و متناسب با آخرین مدل ساخته شده تعیین می‌گردد.

تبصره ۷- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ادارات راهنمایی و رانندگی) مکلف است هنگام نقل و انتقال خودروهای دولتی به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی، نسخه پرداخت شده قبض مالیات نقل و انتقال مربوط را اخذ و سپس نسبت به ثبت انتقال در سوابق اقدام نماید.

ماده ۴۳- مالیات و عوارض خدمات خاص به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - حمل و نقل برون‌شهری مسافر در داخل کشور با وسایل زمینی (به استثناء ریلی)، دریایی و هوایی پنج درصد (۵٪) بهاء بلیط (به عنوان عوارض).

ب - عوارض سالیانه انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین اعم از تولید داخلی یا وارداتی حسب مورد معادل یک‌درهزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا یک‌درهزار مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها.

تبصره - عوارض موضوع بند (ب) این ماده در مورد خودروهای با عمر بیش از ده سال (به استثناء خودروهای گازسوز) به ازاء سپری شدن هر سال (تا مدت ده سال) به میزان سالانه ده‌درصد (۱۰٪) و حداکثر تا صددرصد (۱۰۰٪) عوارض موضوع بند مزبور این ماده افزایش می‌یابد.

ج - شماره‌گذاری انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین اعم از تولید داخل و یا وارداتی به استثناء خودروهای سواری عمومی درون‌شهری یا برون‌شهری حسب مورد سه‌درصد (۳٪) قیمت فروش کارخانه و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها (دو درصد (۲٪) مالیات و یک‌درصد (۱٪) عوارض).

حکم ماده (۱۷) این قانون و تبصره‌های آن به مالیات و عوارض این ماده قابل تسری نمی‌باشد. ماده ۴۴ - به پیشنهاد کار گروهی متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس)، وزیر بازرگانی، وزیر ذی‌ربط و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و تصویب هیأت‌وزیران، وجوهی بابت صدور، تمدید و یا اصلاح انواع کارت‌ها و مجوزهای مربوط به فعالیت موضوع مواد (۲۴)، (۲۶) و (۴۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و ماده (۸۰) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ از متقاضیان دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل کشور) واریز می‌گردد.

ماده ۴۵ - به دولت اجازه داده می‌شود بابت خروج هر مسافر از مرزهای هوایی دویست و پنجاه هزار (۲۵۰,۰۰۰) ریال و از مرزهای دریایی و زمینی مبلغ پنجاه هزار (۵۰,۰۰۰) ریال از مسافران دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل کشور) واریز نماید. تغییرات این مبالغ هر سه سال یک بار با توجه به نرخ تورم با تصویب هیأت‌وزیران تعیین می‌گردد.

تبصره - دارندگان گذرنامه‌های سیاسی و خدمت، خدمه وسایل نقلیه عمومی زمینی و دریایی و خطوط پروازی، دانشجویان شاغل به تحصیل در خارج از کشور (دارندگان اجازه خروج دانشجویی) بیمارانی که با مجوز شورای پزشکی جهت درمان به‌خارج از کشور اعزام می‌گردند، دارندگان پروانه گذر مرزی و جانبازان انقلاب اسلامی که برای معالجه به کشورهای دیگر اعزام

می‌شوند، همچنین ایرانیان مقیم خارج از کشور دارای کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی، در خصوص پرداخت وجوه موضوع این ماده، مستثنی می‌باشند.
ماده ۴۶ -

الف - مالیات‌های موضوع مواد (۴۲) و (۴۳) و وجوه موضوع ماده (۴۵) این قانون به حساب یا حساب‌های درآمد عمومی مربوط که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) تعیین و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، واریز می‌گردد.

ب - وصول عوارض موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۴۳) این قانون به شهرداری محل محمول می‌شود و عوارض مزبور نیز به حساب شهرداری محل فعالیت واریز می‌گردد.

ج - عوارض موضوع بند (ج) ماده (۴۳) به حساب تمرکز وجوه، موضوع تبصره (۲) ماده (۳۹) واریز می‌شود تا حسب ترتیبات تبصره مزبور توزیع و هزینه گردد.

د- مالیات و وجوه دریافتی موضوع مواد (۴۲)، (۴۳) و (۴۵) این قانون که توسط سازمان امور مالیاتی کشور وصول می‌گردد مشمول احکام فصل نهم باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و اصلاحات بعدی آن است.

ه- اختلاف و استنکاف از پرداخت وجوه دریافتی موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۴۳) این قانون که توسط شهرداریها وصول می‌گردد، مشمول احکام ماده (۷۷) قانون اداره شهرداریها خواهد بود.

و - پرداخت مالیات و عوارض موضوع ماده (۴۳) این قانون پس از موعد مقرر موجب تعلق جریمه‌ای معادل دو درصد (۰/۲٪) به ازاء هر ماه نسبت به مدت تأخیر خواهد بود.
ماده ۴۷ -

الف - اشخاصی که مبادرت به حمل و نقل برون‌شهری مسافر در داخل کشور با وسایل نقلیه زمینی، دریایی و هوایی می‌نمایند، مکلفند پنج درصد (۰/۵٪) بهاء بلیط موضوع بند (الف) ماده (۴۳) این قانون را با درج در بلیط و یا قرارداد حسب مورد، به عنوان عوارض از مسافران اخذ و عوارض مذکور مربوط به هر ماه را حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به حساب شهرداری محل فروش بلیط واریز نمایند.

ب - مالکان خودروهای سواری و وانت دوکابین اعم از تولید داخل یا وارداتی مکلفند عوارض سالیانه خودروهای متعلق به خود، موضوع بند (ب) ماده (۴۳) این قانون را به نرخ یک‌دو هزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی (وارداتی) براساس قیمت‌های مندرج در جداولی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، محاسبه و به حساب شهرداری محل واریز نمایند.

ج - تولیدکنندگان انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین تولید داخل (به استثناء خودروهای سواری که به عنوان خودروهای عمومی شماره‌گذاری می‌شود) مکلفند مالیات و عوارض موضوع بند (ج) ماده (۴۳) این قانون را در تاریخ فروش با درج در اسناد فروش از خریداران اخذ و مالیات و عوارض مذکور را حسب مقررات موضوع ماده (۲۱) به ترتیب به حساب سازمان امور مالیاتی کشور و حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، واریز نمایند.

تبصره ۱- واردکنندگان یا مالکان خودروهای سواری وانت دو کابین وارداتی (به‌استثناء خودروهای سواری که عنوان خودرو عمومی شماره‌گذاری می‌شوند) حسب مورد مکلفند قبل از شماره‌گذاری با مراجعه به ادارات امور مالیاتی شهر محل شماره‌گذاری نسبت به پرداخت مالیات و عوارض موضوع این ماده اقدام نمایند.

تبصره ۲- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (معاونت راهنمایی و رانندگی) مکلف است قبل از شماره‌گذاری انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین وارداتی به‌استثناء خودروهای سواری و عمومی درون‌شهری یا برون‌شهری، گواهی پرداخت مالیات و عوارض را از واردکنندگان یا مالکان حسب مورد اخذ و ضمیمه اسناد مربوط نموده و از شماره‌گذاری خودروهای مزبور که مالیات و عوارض آن پرداخت نشده است، خودداری نماید. گواهی مزبور توسط اداره امور مالیاتی پس از وصول وجوه متعلق صادر خواهد شد.

ماده ۴۸- به منظور تأمین هزینه اجراء برنامه‌های نگهداری، بهسازی و امنیت پرواز و توسعه زیربنای فرودگاهها و نیز استفاده از تجهیزات و سیستمهای جدید فرودگاهی و هوانوردی و امنیتی، به شرکت فرودگاههای کشور اجازه داده می‌شود با تصویب شورای عالی هواپیمایی کشوری دودرصد (۰/۲) قیمت فروش بلیط مسافران پروازهای داخلی را دریافت کند.

ماده ۴۹ - آئین‌نامه اجرائی احکام مقرر در این فصل حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

فصل دهم - تکلیف سایر قوانین مرتبط و تاریخ اجراء

ماده ۵۰ - برقراری هرگونه عوارض و سایر وجوه برای انواع کالاهای وارداتی و تولیدی و همچنین ارائه خدمات که در این قانون، تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده است، همچنین برقراری عوارض به درآمدهای مأخذ محاسبه مالیات، سود سهام شرکتها، سود اوراق مشارکت، سود سپرده‌گذاری و سایر عملیات مالی اشخاص نزد بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز، توسط شوراهای اسلامی و سایر مراجع ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱- شوراها و شوراهای اسلامی شهر و بخش جهت وضع هر یک از عوارض محلی جدید، که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده باشد، موظفند موارد را حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه هر سال برای اجراء در سال بعد، تصویب و اعلام عمومی نمایند.

تبصره ۲- عبارت «پنج در هزار» مندرج در ماده (۲) قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۴۷/۹/۷ به عبارت «یک درصد (۰/۱٪)» اصلاح می‌شود.

تبصره ۳- قوانین و مقررات مربوط به اعطاء تخفیف یا معافیت از پرداخت عوارض یا وجوه به شهرداریها و دهیاریها ملغی می‌گردد.

تبصره ۴- وزارت کشور موظف است بر حُسن اجراء این ماده در سراسر کشور نظارت نماید. ماده ۵۱ - از اول ماه پس از تاریخ تصویب این قانون، مالیات موضوع بند (ه) ماده (۳) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ و اصلاحیه بعدی آن، حذف و عوارض موضوع این بند قانون مذکور به یک‌ونیم درصد (۰/۱۵٪) اصلاح می‌گردد.

حکم تبصره (۱) ماده (۳۹) این قانون در مورد عوارض موضوع بند (ه) ماده (۳) قانون صدرا اشاره نیز جاری خواهد بود.

ماده ۵۲ - از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ و اصلاحیه بعدی آن و سایر قوانین و مقررات خاص و عام مغایر مربوط به دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم و عوارض بر واردات و تولید کالاها و ارائه خدمات لغو گردیده و برقراری و دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم و عوارض دیگر از تولیدکنندگان و واردکنندگان کالاها و ارائه‌دهندگان خدمات ممنوع می‌باشد. حکم این ماده شامل قوانین و مقررات مغایری که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است، نیز می‌باشد.

موارد زیر از شمول حکم این قانون مستثنی می‌باشد:

- ۱- قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۲- قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن؛
- ۳- قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷؛
- ۴- قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۵؛

- ۵ - قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۲؛
- ۶ - عوارض آزادراهها، عوارض موضوع ماده (۱۲) قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۶؛
- ۷ - قانون نحوه تأمین هزینه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و اتاق تعاون مصوب ۱۳۷۲/۸/۱۱ و اصلاحات بعدی آن؛
- ۸ - مواد (۶۳) و (۸۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸.
- تبصره - هزینه، کارمزد و سایر وجوهی که از درخواست‌کننده در ازاء ارائه مستقیم خدمات خاص و یا فروش کالا که طبق قوانین و مقررات مربوطه دریافت می‌شود و همچنین خسارات و جرائمی که به موجب قوانین و یا اختیارات قانونی لغو نشده دریافت می‌گردد، از شمول این ماده مستثنی می‌باشد.
- مصادیق خدمات خاص، نحوه قیمت‌گذاری و میزان بهای تعیین شده برای خدمات موضوع این تبصره به پیشنهاد دستگاه اجرائی مربوط و تصویب هیأت‌وزیران تعیین می‌گردد.
- ماده ۵۳ - تاریخ اجراء این قانون در رابطه با مواد (۱۸)، (۲۴)، (۲۵)، (۲۸)، (۳۱)، (۳۵)، (۳۶)، (۴۲) و (۴۸) از تاریخ تصویب و در مورد ماده (۵۱) از اول ماه پس از تصویب این قانون خواهد بود و سایر مواد آن از اول مهر ماه سال ۱۳۸۷ است. سازمان امور مالیاتی کشور موظف است ظرف مهلت‌های مقرر در مواد مربوطه پس از تصویب قانون، آئین‌نامه‌ها، دستورالعملها و ضوابط اجرائی مربوط را تهیه و به تصویب مراجع ذی‌ربط برساند.
- قانون فوق مشتمل بر پنجاه‌وسه ماده و چهل‌وهفت تبصره در جلسه ۱۳۸۷/۲/۱۷ کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی طبق اصل هشتادوپنجم (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب گردید و پس از موافقت مجلس با اجراء آزمایشی آن به‌مدت پنج سال در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رهنمودهای قانون مالیات بر ارزش افزوده

(این قسمت، از جزوه راهنمای مودیان مالیات بر ارزش افزوده که توسط دفتر طرح استقرار مالیات بر ارزش افزوده منتشر شده، نقل شده است)

۱- قلمرو نظام مالیات بر ارزش افزوده

مالیات بر ارزش افزوده، بر کلیه کالاها و خدمات مشمول قانون که در داخل کشور مصرف می‌شود، اعمال می‌گردد، اما باستناد مواد (۶) و (۷) قانون مالیات بر ارزش افزوده مناطق آزاد تجاری- صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی از قلمرو اجرای این نظام مالیاتی خارج می‌باشند.

۲- دوره مالیاتی

مطابق ماده (۱۰) قانون مالیات بر ارزش افزوده، هر سال شمسی به چهار دوره مالیاتی سه ماهه یا فصلی (بهار - تابستان - پاییز - زمستان)، تقسیم می‌شود. وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور مدت دوره مالیاتی را برای هر گروه از مودیان، دو یا یک ماهه تعیین نماید. در هر صورت، مودیان مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده باید حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ انقضای هر دوره مالیاتی، مالیات و عوارض دریافتی و پرداختی طی آن دوره را با تسلیم اظهارنامه‌ای به اداره امور مالیاتی مربوط اعلام نمایند.

۳- نحوه احتساب خدمات مالی در محاسبه مالیات و عوارض

خدمات مالی در نظام مالیات بر ارزش افزوده مطابق قانون معاف بوده و مشمول مقررات این نظام مالیاتی نمی‌باشد. بنابراین در زمان ارائه خدمات مالی و دریافت کارمزد از دریافت‌کنندگان این نوع خدمت مبلغی به عنوان مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده دریافت نخواهد شد.

۴- نحوه احتساب خدمات بیمه در محاسبه مالیات و عوارض

خدمات بیمه در نظام مالیات بر ارزش افزوده مطابق قانون مشمول مقررات این نظام مالیاتی می‌باشد. بنابراین در زمان ارائه خدمات بیمه‌ای و دریافت کارمزد از دریافت‌کنندگان این نوع خدمت مبلغی به عنوان مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده دریافت خواهد شد.

۵- اشتباه در صورت‌حساب و نحوه اصلاح آن

چنانچه مبالغ مالیات و عوارض مندرج در صورت‌حساب اشتباه درج شده باشد، یعنی به دلایلی مؤدی در محاسبه اشتباه نماید، نرخ مالیاتی نادرست را اعمال کرده و یا مالیات و عوارض برای عرضه معاف در صورت‌حساب منظور نموده باشد که در نتیجه مالیات و عوارض در صورت‌حساب نادرست ثبت خواهد شد.

سازمان امور مالیاتی امکان تصحیح صورتحسابهای اشتباه برای شفاف کردن وضعیت مؤدی، را منطبق با آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط فراهم خواهد نمود. لازم به توضیح است که هنگامی که مبالغ مندرج در صورت‌حساب تغییر می‌کنند، صورتحسابهای قدیمی باید توسط عرضه‌کننده اصلاح و به مشتری داده شود.

۶- افزایش مبلغ مندرج در صورت‌حساب و نحوه اصلاح آن

اگر مبلغ مالیات بر ارزش افزوده درج شده در صورت‌حساب بالاتر از میزان واقعی آن باشد، عرضه‌کننده بایستی برگ اعتباری صادر و مبلغ اشتباه را اصلاح نماید.

۷- کاهش مبلغ مندرج در صورتحساب و نحوه اصلاح آن

اگر مبلغ مالیات و عوارض درج شده در صورتحساب کمتر از مقدار واقعی آن باشد، عرضه‌کننده بایستی برگه بستانکاری صادر و مبلغ اشتباه را اصلاح نماید.

۸- صورتحساب صادرشده توسط افراد فاقد ثبت نام

در صورتحساب صادره توسط شخص ثبت‌نام نشده در نظام مالیات بر ارزش افزوده، بایستی مبلغی به عنوان مالیات و عوارض درج و از مشتری وصول شده باشد. زیرا مطابق قانون افراد ثبت نام نشده، شامل این نظام مالیاتی نبوده و مجاز به دریافت این مالیات و عوارض از مشتریان محصولات خود نمی‌باشند.

در ضمن چنانچه فعال اقتصادی که مؤدی نظام مالیات بر ارزش افزوده نیست، صورتحسابی را صادر نموده و مبلغی را به عنوان مالیات و عوارض در آن درج و از خریدار وصول نماید، در ازای صورتحساب صادر شده متعهد است و برای این عملیات نادرست پاسخگو خواهند بود. از سوی دیگر خریداران نیز بایستی در زمان خرید کالا و خدمات به دقت صورتحساب صادره توسط فروشنده را کنترل نمایند.

۹- صورتحساب‌ها با قید مبلغ ارز خارجی

صورتحساب‌هایی که مبلغ آن به ارز خارجی صادر می‌شود بایستی که معادل ریالی آن نیز محاسبه شود. نسخ مختلف این صورتحسابها بایستی نشان‌دهنده ارقام یکسانی باشد. این مطلب در خصوص برگه‌های اعتباری و غیره نیز جاری می‌باشد.

۱۰- مدت قانونی و شرایط نگهداری صورتحسابهای خرید و فروش

مؤدیان مشمول نظام مالیات بر ارزش افزوده بایستی از دفاتر، صورتحسابها و سایر فرمهای مربوط، ماشینهای صندوق و یا سایر وسایل و روشهای نگهداری حساب که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌کند، استفاده نمایند و مدارک مذکور را به مدت ده سال بعد از سال مالی مربوط نگهداری و در صورت مراجعه مأموران مالیاتی به آنان ارائه نمایند. مطابق قانون مالیات بر ارزش افزوده عدم ارائه دفاتر یا اسناد و مدارک حسب مورد معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مالیات متعلق مشمول جریمه خواهد بود.

۱۱- نحوه پرکردن اظهارنامه برای مشمولین مالیات بر ارزش افزوده

مؤدی پس از دریافت فرم اظهارنامه از واحد خدمات مؤدیان، برای هر دوره مالیاتی اقدام به تکمیل آن می‌نماید. در قسمت اول فرم تاریخ تکمیل، دوره مالیاتی مربوطه و شماره شناسائی (شماره ثبت نام) مودی درج می‌گردد. در قسمت دوم، مشخصات و اطلاعات عمومی اعم از نام و نام خانوادگی، آدرس و کدپستی و ... ثبت می‌شود و در قسمت سوم، مشخصات مالیات اظهارشده شامل، مبلغ کل خرید و فروش کالاها و خدمات معاف و مشمول، میزان واردات و صادرات و در نهایت مبلغ مالیاتی قابل پرداخت در طی دوره که معادل تفاوت بین مالیاتهای دریافتی به هنگام فروش از مالیاتهای پرداختی به هنگام خرید مودی می‌باشد، اظهار می‌گردد.

۱۲- مهلت، نحوه و محل قانونی تسلیم اظهارنامه

مودی پس از ثبت نام و دریافت فرم اظهارنامه برای هر دوره مالیاتی اقدام به تکمیل فرم اظهارنامه می‌نماید. اظهارنامه تکمیل شده باید تا حداکثر ۱۵ روز از تاریخ انقضای هر دوره مالیاتی به سازمان امور مالیاتی کشور تحویل داده شود. واحد خدمات مؤدیان اظهارنامه تکمیل شده را در سه نسخه از مؤدی دریافت و یکی را به عنوان رسید به مؤدی تحویل می‌دهد. در صورت عدم تحویل اظهارنامه تا موعد مقرر مؤدی مشمول جریمه‌ای معادل ۰.۵٪ مالیات متعلق مندرج در قانون مالیات بر ارزش افزوده می‌گردد.

۱۳- نحوه ارائه اظهارنامه اشخاص حقیقی و حقوقی دارای چند نوع یا چند محل

فعالیت

برای اشخاص حقیقی و حقوقی که بیش از یک محل شغل یا فعالیت دارند، تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات برای هر محل شغل یا فعالیت، مطابق قانون مالیات بر ارزش افزوده، بطور جداگانه الزامی است. در مورد کارگاه‌ها و واحدهای تولیدی، خدماتی و بازرگانی که نوع فعالیت آنها ایجاد دفتر، فروشگاه یا شعبه در یک یا چند محل دیگر را اقتضا نماید، تسلیم اظهارنامه واحد مطابق دستورالعملی است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد.

۱۴- اشتباه در پرکردن اظهارنامه و نحوه اصلاح آن

چنانچه مودی در تکمیل و یا ارائه اطلاعات مندرج در اظهارنامه اشتباه نماید می تواند اظهارنامه اصلاحی را با مراجعه به واحد خدمات مودیان دریافت و پس از رفع اشکال مجدداً اظهارنامه را به همان واحد تسلیم نماید.

۱۵- محل و نحوه پرداخت مالیات و عوارض

زمانی که مودی اظهارنامه مالیاتی خود را به واحد خدمات مودیان تسلیم و رسید آن را دریافت کند، پس از کنترل و تأیید مبلغ ابرازی در اظهارنامه توسط واحد حسابداری، برای وی فیش پرداختی صادر می گردد که این فیش توسط واحد خدمات مودیان به مودی برای پرداخت ارائه می گردد.

۱۶- نحوه دریافت رسید پرداخت مالیات و عوارض متعلقه

پس از دریافت فیش پرداختی از واحد خدمات مودیان، مودی با مراجعه به بانک اقدام به پرداخت مالیات متعلقه نموده و سپس رسید پرداخت را مجدداً به آن واحد ارائه می نماید. از سوی دیگر با توجه به گردش عملیات بانکی، سازمان امور مالیاتی پس از دریافت رسید پرداختها توسط بانک، یک نسخه از فیشها را در پرونده مودی بایگانی و یک نسخه از آن را به عنوان رسید برای مودی ارسال نموده که مودی بایستی آن را به عنوان مدرک مثبت نزد خود نگهداری نماید.

۱۷- اشتباهات در محاسبه و پرداخت مالیات و عوارض (کم پردازی و بیش پردازی)

چنانچه مودی در زمان تکمیل اظهارنامه در محاسبات مالیات و عوارض متعلقه اشتباه نماید، پس از کنترل اولیه توسط واحد فناوری اطلاعات سازمان امور مالیاتی، اظهارنامه وی به واحد خدمات مودیان عودت و این واحد نیز اظهارنامه اصلاحی را برای اصلاح اشتباهات در اختیار مودی قرار می دهد.

اگر اشتباه در زمان پرداخت فیش مالیات و عوارض به بانک باشد، پس از کنترل نهایی در واحد حسابداری، اعلامیه مغایرت صادر و به واحد خدمات مودیان ابلاغ می گردد و این واحد نیز مطابق مابه التفاوت مبلغ فیش پرداختی مجدد برای مودی صادر می نماید.

۱۸- مراجع قانونی پاسخگو به سوالات مربوط به اشتباه در پرداخت مالیات و عوارض
مرجع پاسخگو به سوالات مربوط به اشتباه در پرداخت مالیات و عوارض واحد خدمات مودیان سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد.

۱۹- نحوه پرکردن اظهارنامه برای موسسات تازه تأسیس
چنانچه مدت فعالیت شغلی مودی کمتر از مدت یک دوره مالیاتی (کمتر از سه ماه) باشد، تکمیل فرم اظهارنامه برای دوره مالیاتی مذکور پس از ثبت نام و بلافاصله توسط وی مطابق قانون مالیات بر ارزش افزوده الزامی می‌باشد.

۲۰- لزوم نگهداری اسناد و مدارک
مؤدیان مشمول نظام مالیات بر ارزش افزوده مکلفند از دفاتر، صورتحسابها و سایر فرمهای مربوط، ماشینهای صندوق و یا سایر وسایل و روشهای نگهداری حساب که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌کند، استفاده نمایند. مدارک مذکور بایستی به مدت ده سال بعد از سال مالی مربوط توسط مؤدیان نگهداری و در صورت مراجعه مأموران مالیاتی به آنان ارائه شود.

۲۱- اسناد ملزم به نگهداری
اسناد و مدارکی که یک مؤدی در نظام مالیات بر ارزش افزوده بایستی به عنوان اسناد و مدارک مثبت ثبت و نگهداری نماید عبارتند از:

- ۱- گواهی ثبت نام در نظام مالیات بر ارزش افزوده
- ۲- کلیه صورتحساب مربوط به خرید و فروش مؤدیان نظام مالیات بر ارزش افزوده
- ۳- دفاتر حسابداری مربوط به ثبت عملیات خرید و فروش
- ۴- نسخه اظهارنامه اصلی و اصلاحی، مهر و امضاء شده توسط واحد خدمات مؤدیان سازمان
- ۵- رسید بانکی پرداخت مالیات و عوارض مربوط به هر دوره مالیاتی
- ۶- برگه‌های اعلامیه بدهکاری و بستانکاری
- ۷- نوارهای صندوق
- ۸- اسناد گمرکی و حمل و نقل و بیمه

۲۲- عوارض خاص آلاینده‌ها (عوارض آلایندگی)

واحدهای تولیدی آلاینده محیط زیست که استاندارد و ضوابط حفاظت از محیط زیست را رعایت نمی‌نمایند، طبق تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط زیست (تا پانزدهم اسفندماه هر سال برای اجراء در سال بعد)، همچنین پالایشگاه‌های نفتی و واحدهای پتروشیمی، علاوه بر مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده، مشمول پرداخت یک درصد (۱٪) از قیمت فروش به عنوان عوارض آلایندگی می‌باشند که این عوارض مشمول اعتبار مالیاتی نبوده و قابل کسر از مالیات‌ها عوارض دریافتی به هنگام فروش نمی‌باشد.

۲۳- مالیات نقل و انتقال خودرو

مالیات نقل و انتقال انواع خودرو به استثناء ماشینهای راهسازی، کارگاهی، معدنی، کشاورزی، شناورها، موتورسیکلت و سه‌چرخه موتوری اعم از تولید داخل یا وارداتی، حسب مورد معادل یک درصد (۱٪) قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا یک درصد (۱٪) مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها تعیین می‌شود. مبنای محاسبه این مالیات، به ازای سپری شدن هر سال از سال مدل خودرو و حداکثر تا شش سال به میزان سالانه ده درصد (۱۰٪) و حداکثر تا شصت درصد (۶۰٪) تقلیل می‌یابد.

۲۴- مالیات و عوارض خدمات حمل و نقل برون شهری مسافر در داخل کشور

عوارض حمل و نقل برون شهری مسافر در داخل کشور با وسایل زمینی (به استثنای ریلی)، دریایی و هوایی پنج درصد (۵٪) بهای بلیط می‌باشد. اشخاصی که مبادرت به حمل و نقل برون شهری مسافر در داخل کشور با وسایل نقلیه زمینی، دریایی و هوایی می‌نمایند، مکلفند پنج درصد (۵٪) بهای بلیط را با درج در بلیط و یا قرارداد، به عنوان عوارض از مسافران اخذ و عوارض مربوط به هر ماه را حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به حساب شهرداری محل فروش بلیط واریز نمایند.

۲۵- عوارض سالیانه خودروهای سواری

مالکان خودروهای سواری و وانت دوکابین اعم از تولید داخل یا وارداتی بایستی عوارض سالیانه خودروهای متعلق به خود، را به نرخ یک در هزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی (وارداتی) براساس قیمت‌های مندرج در جدولی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، محاسبه و به حساب شهرداری محل واریز نمایند.

در مورد خودروهای با عمر بیش از ده سال (به استثنای خودروهای گازسوز) به ازای سپری شدن هر سال (تا مدت ده سال) به میزان سالانه ده درصد (۱۰٪) و حداکثر تا صددرصد (۱۰۰٪) عوارض مربوطه افزایش می‌یابد.

۲۶- عوارض و مالیات شماره‌گذاری خودرو

عوارض و مالیات شماره‌گذاری انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین اعم از تولید داخل و یا وارداتی به استثنای خودروهای سواری عمومی درون شهری یا برون شهری، سه درصد (۳٪) قیمت فروش کارخانه و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها {دو درصد (۲٪) مالیات و یک درصد (۱٪) عوارض} می‌باشد.

واردکنندگان یا مالکان خودروهای سواری وانت دوکابین وارداتی (به استثنای خودروهای سواری که عنوان خودروهای عمومی شماره‌گذاری می‌شوند) مکلفند قبل از شماره‌گذاری با مراجعه به ادارات مالیاتی شهر محل شماره‌گذاری نسبت به پرداخت مالیات و عوارض فوق اقدام نمایند.

۲۷- عوارض فرودگاهی بلیط پروازهای داخلی

به منظور تامین هزینه اجرایی برنامه‌های نگهداری، بهسازی و امنیت پرواز و توسعه زیربنای فرودگاهها و نیز استفاده از تجهیزات و سیستمهای جدید فرودگاهی و هوانوردی و امنیتی، شرکت فرودگاههای کشور با تصویب شورای عالی هواپیمایی، دو درصد (۲٪) قیمت فروش بلیط مسافران پروازهای داخلی به عنوان عوارض دریافت نماید.

۲۸- صورتحساب الکترونیکی (کاغذی)

کلیه مواردی که بایستی مطابق قانون در خصوص صدور صورتحساب رعایت شود در روش صدور صورتحساب الکترونیکی نیز جاری می‌باشد. بنابراین صورتحساب‌های الکترونیکی نیز باید ستونی جهت درج میزان مبلغ مالیات و عوارض دارا باشد. نمونه صورتحساب الکترونیکی کالا یا خدمت به شکل زیر می‌باشد.

شماره سریال		صورتحساب کالا یا خدمات		
تاریخ				
نام شخص حقیقی / حقوقی:				فروشنده
شماره شناسائی:				
مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله				
مبلغ کل (ریال)	تعداد/مقدار	شرح کالا یا خدمت	کد گروه کالا	ردیف
				۱
				۲
				۳
				۴
جمع کل بهای کالا				
تخفیف				
مالیات				
عوارض				
جمع مبلغ قابل پرداخت				
مهر یا امضاء فروشنده				

۲۹- موارد الزامی مندرج در صورت حساب

موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده

تاریخ، شماره سریال چاپی، نام و آدرس فروشنده، نام و آدرس مشتری، شماره شناسائی فروشنده و خریدار، مشخصات کالا یا خدمت مورد معامله شامل: کد کالا، شرح کالا یا خدمت، تعداد/مقدار، واحد کالا و قیمت هر واحد، مبلغ خالص، مبلغ مالیات، مبلغ عوارض، جمع مالیات بر ارزش افزوده و عوارض، مبلغ ناخالص، مهر و امضاء فروشنده و خریدار.

۳۰- نمایه مالیات بر ارزش افزوده و عوارض شهرداری

نرخ مصوب ماده (۱۶ و ۳۸)		شرح
مالیات %	عوارض شهرداری	
۱/۵	۱/۵	کلیه کالاها و خدمات
۳	۱۲	انواع سیگار و محصولات دخانی
۱۰	۲۰	انواع بنزین و سوخت هواپیما
۱۰	۱/۵	نفت سفید و نفت گاز
۵	۱/۵	نفت کسوره

مثال نمونه‌ها

۳۱- شرکت تولیدی قطعات فلزی روناک جهت تولید محصولات خود نسبت به خرید قطعات اولیه از کشور فرانسه و واردات آن از گمرک بندرعباس اقدام می‌کند. شرکت قطعات فلزی روناک طی اظهارنامه مربوطه واردات این قطعات را به گمرک اظهار می‌نماید. گمرک پس از بررسی اظهارنامه واردات قطعات میزان حقوق ورودی را بر اساس تعرفه‌های قانونی تعیین و با لحاظ نرخ مالیات بر ارزش افزوده و عوارض بر مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی مبلغ مالیات بر واردات را اخذ می‌کند. شرکت تولیدی قطعات فلزی روناک می‌تواند باستناد اظهارنامه گمرکی و سوابق پرداخت، این مالیات بر ارزش افزوده را بعنوان ادعای اعتبار مالیاتی منظور نماید.

۳۲- شرکت تولیدی قطعات فلزی امیر اقدام به صادرات سوله‌های فلزی به کشور ارمنستان می‌نماید. چنانچه این شرکت بابت قطعات اولیه مالیات بر ارزش افزوده را پرداخت کرده باشد در چنین حالتی شرکت امیر محصولات صادراتی خود را به یک شرکت خارجی (ارمنستان) صادر می‌کند. شرکت اظهارنامه محصولات صادرات را تکمیل و به گمرک ارائه می‌کند. گمرک نیز پس از بررسی اظهارنامه صادراتی در صورت تأیید مندرجات آن، پروانه صادراتی صادر می‌کند. شرکت امیر براساس این پروانه صادراتی می‌تواند تقاضای استرداد مالیات بر ارزش افزوده و عوارض پرداختی بابت این محصولات صادراتی را از سازمان امور مالیاتی بنماید. بدیهی است عوارض قابل استرداد عوارض مندرج در قانون مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد و ارتباطی به حقوق ورودی کالاها و مواد اولیه که در زمان ورود گمرک مطالبه می‌کند ندارد.

۳۳- نمایه تخلفات و جرائم مندرج در قانون مالیات ارزش افزوده

ردیف	شرح تخلفات	ردیف	شرح تخلفات
۱	صدور صورتحساب جعلی	۱۳	عدم اظهار کالاها و خدمات خریداری شده
۲	جعل اسناد و مدارک و مستندسازی جعلی	۱۴	عدم تسلیم اظهارنامه عدم تسلیم اظهارنامه از تاریخ ثبت نام یا شناسائی به بعد حسب مورد، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات متعلق
۳	عدم پرداخت مالیات بر ارزش افزوده واردات	۱۵	عدم نگهداری اسناد و مدارک
۴	اظهار نادرست مالیات	۱۶	عدم ارائه اطلاعات درخواستی عدم ارائه دفاتر یا اسناد و مدارک حسب مورد معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مالیات متعلق
۵	عدم ارائه درست اطلاعات خرید و فروش	۱۷	نقض مفاد قانونی مربوط به قانون مالیات بر ارزش افزوده
۶	کسر نادرست مالیات بر نهاده	۱۸	عدم رعایت دستورالعملهای مربوطه
۷	کم نمایی فروش یا بیش نمایی خرید (عدم درج صحیح قیمت در صورتحساب معادل یک برابر مابه‌التفاوت مالیات متعلق)	۱۹	تأخیر در تسلیم اظهارنامه
۸	عدم ارائه اسناد فروش	۲۰	عدم پرداخت مالیات
۹	عدم ارائه اسناد خرید	۲۱	تأخیر در پرداخت مالیات تأخیر در پرداخت مالیاتهای موضوع این قانون در مواعد مقرر، موجب تعلق جریمه‌ای به میزان دو درصد (۲٪) در ماه، نسبت به مالیات پرداخت نشده و مدت تأخیر خواهد بود.
۱۰	دستکاری یا جعل اسناد فروش	۲۲	فرار مالیاتی
۱۱	عدم ثبت نام عدم ثبت نام مودیان در مهلت مقرر معادل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) مالیات متعلق تا تاریخ ثبت نام یا شناسائی حسب مورد می‌باشد.	۲۳	پرهیز از پرداخت مالیات
۱۲	عدم اعلام تغییر اطلاعات ثبت‌نامی شرکت		

۳۴- نحوه محاسبه مالیات بر ارزش افزوده در موارد تولید و عرضه توامان کالاها و

خدمات معاف و مشمول

چنانچه مودی ثبت نام شده اقدام به تولید کالاها و خدماتی نماید که همزمان برخی از آنها مشمول نظام مالیات بر ارزش افزوده و برخی معاف از آن باشند، باید تنها مالیات‌های پرداختی مربوط به کالاها یا خدمات مشمول قانون رادر حساب اعتبار مالیاتی خود منظور کند. به بیان دیگر، آن قسمت از مالیات‌های پرداختی بابت تولید کالاها یا خدمات معاف وی، به عنوان اعتبار مالیاتی بنگاه محسوب نمی‌شود و قابل کسر شدن از مالیات‌های دریافتی بابت فروش نمی‌باشد.

مثال نمونه: یک کارخانه تولیدکننده محصولات لبنی به عنوان یکی از مودیان ثبت نام شده در نظام مالیات بر ارزش افزوده در طی یک دوره مالیاتی با خرید مواد اولیه‌ای به شرح زیر اقدام به عرضه شیر، پنیر، ماست، کره، بستنی و ... می‌نماید. (فرض بر این است که این کارخانه مواد اولیه را از سایر مودیان ثبت نام شده در نظام مالیاتی بر ارزش افزوده خریداری می‌نماید):

- شیر از دامداری به مبلغ ۱۰,۰۰۰ میلیون ریال، که کلاً از پرداخت مالیات معاف است.
- خدمات کنترل کیفیت، به مبلغ ۱,۰۰۰ میلیون ریال، که مشمول است.
- پاکت‌های بسته‌بندی ۵,۰۰۰ میلیون ریال، که مشمول است.
- شکر به مبلغ ۵۰۰ میلیون ریال که معاف است.
- لوازم یدکی ماشین آلات تولیدی به مبلغ ۲,۰۰۰ میلیون ریال.

اگر این کارخانه در پایان یک دوره مالیاتی معادل ۱۰,۰۰۰ میلیون ریال، شیر و پنیر (جزء کالاهای معاف است و فروشنده نمی‌تواند هنگام فروش مالیات و عوارض از خریدار دریافت کند) و ۱۰,۰۰۰ میلیون ریال محصولات لبنی مشمول (کره، ماست، بستنی و...) به مصرف‌کنندگان نهایی فروخته باشد، مالیات و عوارض را جمعاً با نرخ ۳ درصد بابت فروش محصولات مشمول دریافت کرده است. نحوه محاسبه مالیات و عوارض قابل پرداخت این مودی برای دوره مالیاتی مذکور به صورت زیر خواهد بود:

نمایه شماره (۱) مالیات و عوارض خرید					
مبالغ: میلیون ریال					
عوارض		مالیات		قیمت کالا	عنوان
مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)		
---	معاف	---	معاف	۱۰,۰۰۰	شیر
۱۵	۱/۵	۱۵	۱/۵	۱,۰۰۰	خدمات کنترل کیفیت
۷۵	۱/۵	۷۵	۱/۵	۵,۰۰۰	پاکتهای بسته بندی
---	معاف	---	معاف	۵۰۰	شکر
۳۰	۱/۵	۳۰	۱/۵	۲,۰۰۰	لوازم یدکی ماشین آلات
۱۲۰	---	۱۲۰	---	۱۸,۵۰۰	جمع
۲۴۰				مجموع مالیات و عوارض	

نمایه شماره (۲) مالیات و عوارض خرید					
مبالغ: میلیون ریال					
عوارض		مالیات		قیمت کالا	عنوان
مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)		
---	معاف	---	معاف	۱۰,۰۰۰	شیر و پنیر
۱۵۰	۱/۵	۱۵۰	۱/۵	۱۰,۰۰۰	فروش مشمول (کره، ماست، بستنی و ...)
۱۵۰	---	۱۵۰	---	۲۰,۰۰۰	جمع
۳۰۰				مجموع مالیات و عوارض	

کارخانه تولیدی محصولات لبنی پس از تعیین کل مالیاتها و عوارض پرداختی و دریافتی، و پیش از تکمیل اظهارنامه خود، باید میزان استفاده از کالاهای و خدمات خریداری شده برای تولید کالاهای معاف و مشمول را به صورت شفاف مشخص کند، برای این کار، اقدام به

نسبت‌گیری میزان فروش محصولات مشمول به کل فروش خود در دوره مالیاتی مزبور می‌نماید.

$$\frac{\text{نسبت کالاهای مشمول به کل کالاهای تولیدی}}{\text{کل فروش}} = \frac{\text{کل فروش محصولات مشمول}}{\text{کل فروش}}$$

$$\frac{1}{2} = \frac{10,000}{20,000} = \frac{\text{کل فروش کره، ماست، بستنی و ...}}{\text{کل فروش محصولات}}$$

بنابراین تنها معادل یک دوم از مالیاتها و عوارض پرداختی بابت خرید به عنوان اعتبار، قابل قبول است.

$$120 \text{ ریال} = \frac{1}{2} \times 240 \text{ ریال} = \text{اعتبار قابل قبول (مالیاتها و عوارض پرداختی برای تولید کالای مشمول)}$$

نمایه شماره (۳) مالیات بر ارزش افزوده قابل پرداخت به سازمان امور مالیاتی برای دوره مالیاتی مربوط را نشان می‌دهد:

نمایه شماره (۳) - اظهارنامه			
مبالغ: میلیون ریال			
جمع مالیات و عوارض	مالیات	عوارض	
۳۰۰	۱۵۰	۱۵۰	مالیات و عوارض فروش
۲۴۰	۱۲۰	۱۲۰	کسر می‌شود:
۱۲۰	۶۰	۶۰	مالیات و عوارض خرید
			غیرقابل قبول
۱۲۰	۶۰	۶۰	قابل قبول
۱۸۰	---	---	مازاد (کمبود) مالیات خرید و فروش
مبلغ ۱۸۰ میلیون ریال قابل پرداخت به سازمان می‌باشد			

در مواردی که مودی ثبت نام شده تنها به عنوان تاجر در بخش توزیع اقدام به خرید و فروش کالاهای معاف و مشمول به صورت همزمان نماید، به دلیل آنکه بابت خرید کالاها و خدمات معاف، مالیات و عوارضی را پرداخت نمی‌کند، عملاً نمی‌تواند بابت خرید این اقلام معاف، تهاتر یا درخواست استرداد نماید. از این رو محاسبه نسبت کالاهای مشمول به کل کالاهای عرضه شده توسط این دسته از مودیان نیازی نیست.

مثال نمونه: یک فروشگاه عرضه‌کننده مواد غذایی در طول یک دوره مالیاتی اقدام به خرید اقلام زیر می‌نماید:

- پنیر به ارزش ۳۰۰۰ میلیون ریال (معاف)
- شیر به ارزش ۲۰۰۰ میلیون ریال (معاف)
- ماست به ارزش ۴۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- کنسرو ماهی به ارزش ۵۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- تنقلات (پفک و چیپس و انواع شکلات و ...) به ارزش ۶۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- سیگار به ارزش ۸۰۰۰ ریال (مشمول و به عنوان کالای خاص و دارای نرخ مالیاتی ۱۲٪ و نرخ عوارض ۳٪ می‌باشد)

نمایه شماره (۴) مالیات و عوارض خریدهای طی دوره را نمایش می‌دهد:

مالیات و عوارض خرید					
مبالغ: میلیون ریال					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)
پنیر	۳,۰۰۰	---	معاف	---	معاف
شیر	۲,۰۰۰	---	معاف	---	معاف
ماست	۴,۰۰۰	۶۰	۱/۵	۶۰	۱/۵
کنسرو ماهی	۵,۰۰۰	۷۵	۱/۵	۷۵	۱/۵
تنقلات	۶,۰۰۰	۹۰	۱/۵	۹۰	۱/۵
سیگار	۸,۰۰۰	۹۶۰	۱۲	۲۴۰	۳
جمع	---	۱,۱۸۵	---	۴۶۵	
مجموع مالیات و عوارض		۱,۶۵۰			

فرض کنید فروش طی این دوره مالیاتی فروشگاه نیز به شرح زیر باشد:

- پنیر به ارزش ۴۰۰۰ میلیون ریال (معاف)
- شیر به ارزش ۳۰۰۰ میلیون ریال (معاف)
- ماست به ارزش ۵۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- کنسرو ماهی به ارزش ۴۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- تنقلات به ارزش ۷۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- سیگار به ارزش ۱۰,۰۰۰ میلیون ریال (مشمول و به عنوان کالای خاص و دارای نرخ مالیاتی ۱۲٪ و نرخ عوارض ۳٪ می باشد)

نمایه شماره (۵) مالیات و عوارض فروش های فروشگاه را نمایش می دهد:

نمایه (۵) - مالیات و عوارض خرید					
مبالغ: میلیون ریال					
عوارض		مالیات		قیمت کالا	عنوان
مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)		
---	معاف	---	معاف	۴,۰۰۰	پنیر
---	معاف	---	معاف	۳,۰۰۰	شیر
۷۵	۱/۵	۷۵	۱/۵	۵,۰۰۰	ماست
۶۰	۱/۵	۶۰	۱/۵	۴,۰۰۰	کنسرو ماهی
۱۰۵	۱/۵	۱۰۵	۱/۵	۷,۰۰۰	تنقلات
۳۰۰	۳	۱,۲۰۰	۱۲	۱۰,۰۰۰	سیگار
۵۴۰	---	۱,۴۴۰	---	۲۰,۰۰۰	جمع
۱,۹۸۰					مجموع مالیات و عوارض

نمایه شماره (۶) وضعیت مالیات و عوارض این مودی در پایان دوره مالیاتی نمایش می‌دهد:

نمایه شماره (۶) - اظهارنامه			
مبالغ: میلیون ریال			
جمع مالیات و عوارض	عوارض	مالیات	
۱,۹۸۰	۵۴۰	۱,۴۴۰	مالیات و عوارض فروش
۱,۶۵۰	۴۶۵	۱,۱۸۵	کسر می‌شود: مالیات و عوارض خرید
۳۳۰	---	---	مازاد (کمبود) مالیات خرید و فروش
مبلغ ۳۳۰ میلیون ریال قابل پرداخت به سازمان می‌باشد.			

بدیهی است فروش کالاهای موجود در دوره بعد، مشمول مالیات و عوارض به نرخهای مقرر خواهد بود.

۲۸- نحوه محاسبه مالیات بر ارزش افزوده در مورد صادرات کالاها و خدمات معاف

در مواردی که مودی به تولید و سپس صدور کالا یا خدمت کاملاً معاف اقدام کند، با توجه به اینکه صادرات، مشمول معافیت از قانون است و مودی می‌تواند با ارائه اسناد و مدارک مثبت و برگه صدور صادره توسط گمرک درخواست استرداد مالیاتهای پرداختی بابت خرید خود را به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه دهد.

مثال نمونه: یک شرکت تولیدکننده فرش دستباف برای تولید محصول خود اقدام به خرید اقلام زیر از مودیان ثبت نام شده می‌نماید و هنگام خرید، مالیات و عوارض مربوط را می‌پردازد.

- نخهای ابریشمی به ارزش ۱۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- رنگ به ارزش ۳۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- دار قالی به ارزش ۴۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)

نمایه شماره (۷) مالیات و عوارض خرید این مودی را نمایش می‌دهد:

نمایه شماره (۷) - مالیات و عوارض خرید					
مبالغ: میلیون ریال					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)
نخ ابریشمی	۱,۰۰۰	۱۵	۱/۵	۱۵	۱/۵
رنگ	۳,۰۰۰	۴۵	۱/۵	۴۵	۱/۵
دار قالی	۴,۰۰۰	۶۰	۱/۵	۶۰	۱/۵
جمع	۸,۰۰۰	۱۲۰	---	۱۲۰	---
مجموع مالیات و عوارض		۲۴۰			

در نهایت ۱۰۰ تخته قالی دستباف تولید می‌نماید و ۸۰ تخته را به ارزش ۳۲,۰۰۰ میلیون ریال صادر و ۲۰ تخته آن را به ارزش ۸,۰۰۰ میلیون ریال در بازار داخلی به ارزش جمعاً ۴,۰۰۰ میلیون ریال به فروش می‌رساند. نمایه شماره (۸) نحوه محاسبه مالیات و عوارض این فروش را نمایش می‌دهد:

نمایه شماره (۸) - مالیات و عوارض خرید					
مبالغ: میلیون ریال					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)
۲۰ تخته قالی فروش داخلی	۸,۰۰۰	۱۵	۱/۵	معاف	۱/۵
صادرات ۸۰ تخته فرش دستباف	۳۲,۰۰۰	۱۵	۱/۵	صفر	۱/۵
جمع	۴۰,۰۰۰	---	---	---	---

پس از صدور قطعی ۸۰ تخته فرش دستباف از مبادی رسمی خروجی کشور، این تولیدکننده می‌تواند با ارائه درخواست استرداد معادل ۸۰٪ از مالیاتهای پرداختی بابت خرید را با توجه به

مالیات بر ارزش افزوده ۲۲۷

نسبت کالاهای صادراتی به کل کالاهای تولیدی به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه کند، زیرا مطابق قانون صرفاً مالیات و عوارض پرداختی مربوط به کالاها و خدمات صادر شده قابل تهاتر یا استرداد خواهد بود.

$$\frac{\text{ارزش کل صادرات محصولات}}{\text{ارزش کل فروش}} = \text{نسبت کالاهای صادراتی به کل کالاهای تولیدی}$$

$$\frac{\text{کل ارزش صادرات ۸۰ تخته}}{\text{کل فروش فرش دستباف}} = \frac{۳۲,۰۰۰}{۴۰,۰۰۰} = ۸۰\%$$

بنابراین معادل ۸۰ درصد از مالیاتها و عوارض پرداختی هنگام خرید وی قابل قبول است که با درخواست وی به سازمان امور مالیاتی، قابل استرداد می‌باشد.

$$۱۹۲ \text{ میلیون ریال} = ۸۰\% \times ۲۴۰ \text{ میلیون ریال} = \text{مالیات و عوارض قابل قبول برای استرداد}$$

نمایه شماره (۹) چگونگی محاسبه مالیات عوارض استرداد را نشان می‌دهد:

نمایه شماره (۹) - اظهارنامه				
مبالغ: میلیون ریال				
جمع مالیات و عوارض	مالیات	عوارض	جمع	
---	---	---		مالیات و عوارض فروش
۲۴۰	۱۲۰	۱۲۰	کل	کسر می‌شود: مالیات و عوارض خرید
۴۸	۲۴	۲۴	غیرقابل قبول	
۱۹۲	۹۶	۹۶	قابل قبول	
(۱۹۲)				مازاد (کمبود) مالیات خرید و فروش
مبلغ ۱۹۲ میلیارد ریال قابل استرداد می‌باشد.				

تذکر: تاکید می‌نماید کل مفاد رهنمودهای قانون مالیات بر ارزش افزوده با استفاده از جزوه راهنمای مودیان مالیاتی انتشارات سازمان امور مالیاتی، واحد مالیات بر ارزش افزوده نقل شده است.

تاثیر مالیات بر ارزش افزوده در فرآیند مبادلات

برخی افراد بنا برست عنوان می‌کنند که چون مالیات بر ارزش افزوده در هر مرحله از چرخه تولید یا مبادله اخذ می‌شود لذا اثرات آن چند مرحله ای یا مضاعف خواهد بود در حالی که بر عکس از آنجا که قلمرو این قانون ارزش افزوده کلیه کالاها و خدماتی است که در داخل کشور مصرف می‌شود اگر چه در هر مرحله اخذ می‌شود اما مالیات مرحله قبلی از مالیات مرحله بعدی کسر و مانع مضاعف شدن آن می‌شود. نمایه شماره (۱۰) چگونگی محاسبه و اخذ مالیات بر ارزش افزوده را در یک فرآیند تولیدی نمایش می‌دهد.

نمایه شماره (۱۰) - محاسبه مالیات ارزش افزوده فرآیندی

مرحله	خرید	فروش	ارزش افزوده	مالیات دریافتی	مالیات پرداختی	پرداخت مالیات به دولت
۱	۱۰۰			۳		۳
۲	۱۰۰	۳۰۰	۲۰۰	۶	۳	۳
۳	۳۰۰	۶۰۰	۳۰۰	۹	۶	۳
۴	۶۰۰	۹۵۰	۳۵۰	۱۰/۵	۹	۱/۵
۵	۹۵۰	۱۴۰۰	۴۵۰	۱۳/۵	۱۰/۵	۳
جمع	۱۹۵۰	۳,۳۵۰	۱۳۰۰	۴۲	۲۸/۵	۱۳/۵
خرید مواد اولیه		۱۰۰				
			۱۴۰۰	$42 \div 1400 = 3$		

همانطوری که از نمایه فوق مشاهده می‌شود مجموع مالیات بر ارزش افزوده این فرآیند تولیدی معادل ۳٪ کل ارزش افزوده ($42 = 1400 \times 3\%$) می‌باشد که نشان دهنده کسر مالیات هر مرحله از مرحله بعدی است. فراموش نگردد که این مبلغ باید زیر صورت حساب فروش درج و از خریدار اخذ و به دولت پرداخت شود. برای روشن تر شدن این موضوع مثال زیر را که از کتابچه راهنمای مودیان مالیات بر ارزش افزوده که توسط سازمان امور مالیاتی در خردادماه ۱۳۸۷ منتشر شده بیان می‌شود:

شرکت خودروسازی فرزانه در یک دوره مالیاتی برای تولیدات خود کالاها و خدماتی بشرح ذیل خریداری می‌کند.

- ۱- واردات قطعات CKD از یک شرکت خارجی بمبلغ ده میلیون ریال
- ۲- خرید صندلی خودرو بارزش ۵۰۰۰۰۰ ریال
- ۳- خرید خدمات مونتاژ بارزش دو میلیون ریال

۴- این شرکت طی این دوره مالیاتی پنجاه دستگاه خودرو تولید و هر یک را بارزش ۳۰۰۰۰۰ ریال به فروش رسانیده که معادل ۳٪ قیمت هر دستگاه را بابت مالیات و عوارض از خریداران اخذ نموده است.

این شرکت هنگام تکمیل اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده برای دوره مالیاتی مذکور میزان مجموع کل مالیات و عوارض پرداختی را از میزان مجموع کل مالیات و عوارض دریافتی را کسر و باقیمانده را بر اساس زیر بعنوان مالیات و عوارض قابل پرداخت با سازمان امور مالیاتی اظهار می نماید.

مالیات و عوارض پرداختی هنگام خرید

$$(۲۰۰۰۰۰۰ + ۵۰۰۰۰۰ + ۱۰۰۰۰۰۰) \times ۳\% = ۳۷۵۰۰۰$$

مالیات و عوارض دریافتی هنگام فروش $(۳۰۰,۰۰۰ \times ۵۰) \times ۳\% = ۴۵۰۰۰۰$

مالیات و عوارض قابل پرداخت به سازمان امور مالیاتی $۴۵۰۰۰۰ - ۳۷۵۰۰۰ = ۷۵۰۰۰$

فصل پانزدهم

قانون مبارزه با پولشویی

ماده ۱- اصل بر صحت و اصالت معاملات تجاری موضوع ماده (۲) قانون تجارت است، مگر آن که بر اساس مفاد این قانون خلاف آن به اثبات برسد. استیلائی اشخاص بر اموال و دارایی اگر توام با ادعای مالکیت شود، دال بر ملکیت است.

ماده ۲- جرم پولشویی عبارت است از:

الف- تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی با علم به این که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه ارتکاب جرم به دست آمده باشد.

ب- تبدیل، مبادله یا انتقال عوایدی که به منظور پنهان کردن منشأ غیرقانونی آن با علم به این که به طور مستقیم یا غیرمستقیم ناشی از ارتکاب جرم بوده یا کمک به مرتکب به نحوی که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نگردد.

ج- اخفاء یا پنهان کردن ماهیت واقعی، منشأ، منبع، محل، نقل و انتقال، جابه جایی یا مالکیت عوایدی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد.

ماده ۳- عواید حاصل از جرم به معنای هر نوع مالی است که به طور مستقیم یا غیرمستقیم از فعالیت‌های مجرمانه به دست آمده باشد.

ماده ۴- به منظور هماهنگ کردن دستگاه‌های ذیربط در امر جمع‌آوری، پردازش و تحلیل اخبار، اسناد و مدارک، اطلاعات و گزارش‌های واصله، تهیه سیستم‌های اطلاعاتی هوشمند، شناسایی معاملات مشکوک و به منظور مقابله با جرم پولشویی شورایعالی مبارزه با پولشویی به ریاست و مسؤولیت وزیر امور اقتصادی و دارایی و با عضویت وزراء بازرگانی، اطلاعات، کشور و رئیس بانک مرکزی با وظایف ذیل تشکیل می‌گردد:

۱- جمع‌آوری و کسب اخبار و اطلاعات مرتبط و تجزیه و تحلیل و طبقه‌بندی فنی و تخصصی آنها در مواردی که قرینه‌ای بر تخلف وجود دارد طبق مقررات.

۲- تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های لازم در خصوص اجراء قانون به هیأت وزیران.

۳- هماهنگ کردن دستگاه‌های ذیربط و پیگیری اجرای کامل قانون در کشور.

۴- ارزیابی گزارش‌های دریافتی و ارسال به قوه قضائیه در مواردی که به احتمال قوی صحت دارد و یا محتمل آن از اهمیت برخوردار است.

۵- تبادل تجارب و اطلاعات با سازمان‌های مشابه در سایر کشورها در چارچوب مفاد ماده (۱۱).

- تبصره ۱- دبیرخانه شورای عالی در وزارت امور اقتصادی و دارایی خواهد بود.
- تبصره ۲- ساختار و تشکیلات اجرائی شورا متناسب با وظایف قانونی آن با پیشنهاد شورا به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
- تبصره ۳- کلیه آیین‌نامه‌های اجرائی شورای فوق‌الذکر پس از تصویب هیأت وزیران برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ذریبط لازم‌الاجراء خواهد بود. از این امر به تشخیص مراجع اداری و قضائی حسب مورد به دو تا پنج سال انفسال از خدمت مربوط محکوم خواهد شد.
- ماده ۵- کلیه اشخاص حقوقی از جمله بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانکها، موسسات مالی و اعتباری، بیمه‌ها، بیمه مرکزی، صندوقهای قرض‌الحسنه، بنیادها و موسسات خیریه و شهرداری‌ها مکلفند آئین‌نامه‌های مصوب هیأت وزیران در اجراء این قانون را به مورد اجراء گذارند.
- ماده ۶- دفاتر اسناد رسمی، وکلای دادگستری، حساب‌برسان، حسابداران، کارشناسان رسمی دادگستری و بازرسان قانونی مکلفند اطلاعات مورد نیاز در اجراء این قانون را که هیأت وزیران مصوب می‌کند، حسب درخواست شورایعالی مبارزه با پولشویی، ارائه نماید.
- ماده ۷- اشخاص، نهادها و دستگاههای مشمول این قانون (موضوع مواد ۵ و ۶) برحسب نوع فعالیت و ساختار سازمانی خود مکلف به رعایت موارد زیر هستند:
- الف- احراز هویت ارباب رجوع و در صورت اقدام توسط نماینده یا وکیل، احراز سمت و هویت نماینده و وکیل و اصیل در مواردی که قرینه‌ای بر تخلف وجود دارد.
- ب- ارائه اطلاعات، گزارشها، اسناد و مدارک مربوط به موضوع این قانون به شورای عالی مبارزه با پولشویی در چهارچوب آئین‌نامه مصوب هیأت وزیران.
- ج- گزارش معاملات و عملیات مشکوک به مرجع ذیصلاحی که شورای عالی مبارزه با پولشویی تعیین می‌کند.
- د- نگهداری سوابق مربوط به شناسایی ارباب رجوع، سوابق حسابها، عملیات و معاملات به مدتی که در آئین اجرائی تعیین می‌شود.
- ه- تدوین معیارهای کنترل داخلی و آموزش مدیران و کارکنان به منظور رعایت مفاد این قانون و آئین‌نامه‌های اجرائی آن.
- ماده ۸- اطلاعات و اسناد گردآوری شده در اجراء این قانون، صرفاً در جهت تعیین شده در قانون مبارزه با پولشویی و جرائم منشأ آن مورد استفاده قرار خواهد گرفت، افشاء اطلاعات یا استفاده از آن به نفع خود یا دیگری به طور مستقیم یا غیرمستقیم توسط ماموران دولتی یا

سایر اشخاص مقرر در این قانون ممنوع بوده و متخلف به مجازات مندرج در قانون مجازات انتشار و افشاء اسناد محرمانه و سر دولتی مصوب ۱۳۵۳/۱۱/۲۹، محکوم خواهد شد.

ماده ۹- مرتکبین جرم پولشویی علاوه بر استرداد درآمد و عواید حاصله از ارتکاب جرم مشتمل بر اصل و منافع حاصل (و اگر موجود نباشد، مثل یا قیمت آن) به جزای نقدی به میزان یک چهارم عواید حاصل از جرم محکوم می‌شوند که باید به حساب درآمد عمومی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز گردد.

تبصره ۱- چنانچه عواید حاصل به اموال دیگری تبدیل یا تغییر یافته باشد، همان اموال ضبط خواهد شد.

تبصره ۲- صدور و اجراء حکم ضبط دارایی و منافع حاصل از آن در صورتی است که متهم به لحاظ جرم منشأ، مشمول این حکم قرار نگرفته باشد.

تبصره ۳- مرتکبین جرم منشأ، در صورت ارتکاب جرم پولشویی، علاوه بر مجازاتهای مقرر مربوط به جرم ارتكابی، به مجازاتهای پیش بینی شده در این قانون نیز محکوم خواهند شد.

ماده ۱۰- کلیه اموری که در اجرای این قانون نیاز به اقدام یا مجوز قضائی دارد باید طبق مقررات انجام پذیرد، قوه قضائیه موظف است طبق مقررات همکاری نماید.

ماده ۱۱- شعبی از دادگاه عمومی در تهران و در صورت نیاز در مراکز استانها به امر رسیدگی به جرم پولشویی و جرائم مرتبط اختصاص می‌یابد. اختصاصی بودن شعبه مانع رسیدگی به سایر جرائم نمی‌باشد.

ماده ۱۲- در مواردی که بین دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها قانون معاضدت قضائی و اطلاعاتی در امر مبارزه با پولشویی تصویب شده باشد، همکاری طبق شرایط مندرج در توافقنامه صورت خواهد گرفت.

قانون فوق مشتمل بر دوازده ماده و هفت تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ دوم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۶/۱۱/۱۷ به تایید شورای نگهبان رسید.